

POWERD BY
ESQUARE
ADVERTISING

ቅንጣት

ዲሞክራሲ መጽሄት ቅፅ 2 - ቁጥር 11
ህዳር 2014

**"...ሀገራችን ኢትዮጵያ በፅኑ ታማሊች ፤
ልጆቿም ልዩነታቸውን ወደ ጎን ትተው አንድ
ሆኖ በመስራት ሊያድናት ይገባል፡፡..."**
ክቡር ዶ/ር አባንግ ሜቶ

፳፻፲፱ ጥበባት

የቴዎድሮስ ካሳሁን(ቴዲ አፍሮ)
የሀገራዊ ብሔርተኝነት ግንባታ ፕሮጀክት
ንቺ ሸመፊስ

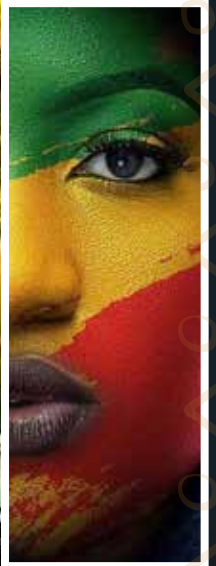
፳፻፲፱ አጃሊብ

ዳግመ አድዋ ፤ የአዲሱ ትውልድ
አስገምጋሚ የጥቁር ህዝቦች ዘመቻ
ነዋፊ ክቡበከር

፳፻፲፱ ንጉሳ አወት

ያገባታል!
ዶ/ር ማህሌት ብርሃኑ

“ ቅንነት ድል ያደርጋል ”

04 **ርዕሰ አንቀጽ**

የአፍሪካ ብሔር

05 **ሀገሪቱ...**
በሀይለ ወ/ደፍራው

08 **የጥንዶች በረራ**
አብርሃም አናናስ ግርማይ

09 **የአውደብረሃው ገጾች**
ቆይታ ከአባነግ ጭቆ

12 **የቅድመ ገጽ**
ለአናት ሀገር የተሰጠች ዘመናዊ

14 **ዳግመኛ አድዋ...**
አጃዲብ ነዋል አቡበካር

16 **የግባታል**
ንጉሳ አወት ዶ/ር ማህሌት ብርሃኑ

17 **በጦርነት ጊዜ የአዕምሮ ጤና**
የአዕምሮ ጤና ፍራንሰስ መሰፍን

19 **ጥበባት**
ጉዢ ሽመልስ

22 **እየወደቀ የለው የአሜሪካ**
አምቴሪያለዝም ትዝብት ዶ/ር ፀደይ ወንድሙ

27 **የማደገያው መንገድ!**
ቅምሻ ዶ/ር እዩብ ማሞ

28 **የመፅሀፍት ጥቆማ**
አልፍ ገጾች ዮናስ ኃ/ማርቆስ

30 **የቤሰብ ወግ**
ጌቱ በቀለ በዳዳ

የገጣጅት ክፍል

Editorial staff

ማኔጂንግ ዳይሬክተር ኤርሚያስ ደጅኔ
e-mail- ermiyasdejene@gmail.com
Telegram- @jeremy00
☎ (+251)912178520

አዘጋጅ ነዋል አቡበከር
e-mail- newalabubeker13@gmail.com
Telegram- @entisar13
☎ (+251)937683378

አርት ዳይሬክተር ፍራኦል መስፍን
firaolmesfin8@gmail.com
Telegram- @forgiven247
☎ (+251)923602445

አዘጋጅ በሀይሉ ወ/ይፍራው(መግ)
e-mail- ethiomebreku3000@gmail.com
Telegram- @Dasolo
☎ (+251)924140293

አርታኢ - አወት ሀይለስላሴ
e-mail- awoth12@gmail.com
Telegram- @Awicha12
☎ (+251)920152581

ም/አዘጋጅ ነፃነት ጌታቸው
e-mail- netsanetg43@gmail.com
Telegram- @mistretigist
☎ (+251)953498678

ከሸር ኢሉስትሬሽን & ሌይ አውት ዲዛይነር ዮናስ ኃ/ማርቆስ
e-mail- lijyoha2@gmail.com
Telegram- @Yonas_H
☎ (+251)970514616

ማርኬቲንግ - ያሬድ ለማ
e-mail- Yaredlemma487@gmail.com
Telegram- @Yared4444
☎ (+251)932540523

አይቲ ማናጀር በጸሎት ጌትነት
e-mail- betselotgetnet2227@gmail.com
Telegram- @sassy_bgs
☎ (+251)912611407

ግራፊክስ ዲዛይነር ትንሳኤ አወል
e-mail- TensuAwel46@gmail.com
Telegram- @EsruMH
☎ (+251)920019699

“ቅንነት ድል ያደርጋል”

በቀ የምንከው ኩዛሬ በቶ ከይቆይም!

ቅንጅል ዲጂታል መፅሔት በቅንጅል ኢትዮጵያ የበጎ ክፍሉ ማህበር ወጣቶች ተዘጋጅቶ በ E-square ክፍሉ ይሰጣል። ከዚህ በታች የሚቀርብ በማህበራዊ ስኬትና ክብርና ከጤናማ ጉዳዮች ዘርፍ የሚያተኩር ዲጂታል መፅሔት ነው።

የካቲት 2011 ተቋቋመ።

አድራሻ

(+251)912178520

(+251)920019699

E-mail- kdigitalmagazine@gmail.com

Telegram- @KenDeIM

FaceBook- ቅንጅል ዲጂታል መፅሔት

ለአንድ ሰው ሀገሩ የሚወለድባት ፣ የሚያድግባት እና የሚኖርባት ብቻ ሆኖ አልተፈጠረችም። የእኔ የሚላቸው ማንነቶቹ የሚሰሩበት ፣ አኗኗርና አስተሳሰቡን የሚቀርፅባት ብቻም አይደለችም። ሀገሩ የነገረው የልጅ ፣ የትውልዱ ማንነትም ጭምር ነች። የተሻለች፣ ነፃ ፣ ጦርነት ፣ ረሀብ እና ኃላፊነት የማይጎትቷት ሀገር በመፍጠር ሂደት ውስጥ ነገ ልጆቻችን በሚከሩበት ነፃነት እንዲኖሩ ፣ ጥላቻና ደም እንዳያዩ ፣ እንዳይራቡ ፣ ሁሉም ከኃላ እንዳይቀሩ ማድረግ ይታለማል። ለዚህም ነው ሀገር የኛ የዛሬና የትላንት ብቻ አይደለችም ማለቱ ትክክል የሚሆነው። ሀገር ስለኛ ወይም ስለ በጎ እና ብልሹ ምግባራችን ብቻ አይደለችም። ሀገር ያለው ሰው የእርሱ ከሆነው ዛሬ ይልቅ የልጁ የሆነው ነገ ያሳስበዋል። ስለዚህም ለሀገሩ ከዛሬ ባለፈ ይጨነቃል፤ መስዋዕት ይከፍላል፤ እርምጃዎቹን በነገ ሚዛን ይመረምራል። ሀገር ያለው ሰው ለልጆቹ ብቻ ሳይሆን ነገ የልጆቹ ጎረቤት ፣ ጓደኛ ፣ የትዳር አጋር እና አጠቃላይ የማህበረሰቡ አካል ለሆኑት ሁሉ ያስባልና ለሁሉም ብሔር ተቆርቋሪ ሁሉንም ማህበረሰብ ደጋፊ ነው። በቃ ሲል ቁርጠኝነቱ ፍፁም የራስ የሆነን ነገር አሳልፎ ባለመስጠት ውስጥ የሚያከብረውን የሌሎችን ህልውና ሳይተው ነው። በቃ ሲል ጀርባውን አንቀው ወደኋላ የሚያስቀሩትን የገዛ ድክመቶቹንም ሊታገል ፣ ኃላፊነቱን አጥብቀው ከሚይዙትም እራሱን ነፃ ሊያወጣ ነው። ባለሀገር አሸናፊነቱ ያለው የሀገሩ ማሸነፍ ውስጥ ነው። ወገንተኝነቱ ለሀገሩ እና ለትውልዱ ነው። ህልውና ለልጆቹ የሚያወርሳት ሰላማዊ ሀገሩ ነች። ድካሙ በእርሱ ላብ የምትቆምን ሀገር ለመስራት ነው። በቃ ማለታችን ለዛሬ ብቻ አይሆን! ሁሉን አንድ ባደረገ ድምፅ የሌሎችን ግፍ በቃኝ የሚል የራሱን ጉድለት ለመሙላት እንጣር ፣ ስለነገ አብዝቶ በሚጨነቅ እርምጃ እንራመድ። የተሻለች ሀገር ታስፈልገናለች! የተሻለች ሀገር የምትሰራው የተሻለ ህዝብ ሲፈጠር ነው። ድህነቱን በቃ የሚል ፣ በሌሎች ተዘዋሪነቱን በቃ የሚል ፣ መጠላለፉን በቃ የሚል ፣ ጠመንጃን በቃ የሚል ፣ እውቀትና ሰላምን አክባሪ፣ ቁጣው ጥበባዊ የሆነ ፣ ለውጡ በእውቀት፣ ምክንያታዊነትና ብልህነት የተደገፈ ትውልድ ሲፈጠር ነው። በቃ የምንለው እኛ ለቆምንበት ዛሬ ብቻ አይደለም ትውልድ በኩራት ለሚኖርባት የተሻለች የነገረው አፍሪካን ለመፍጠርም ጭምር እንጂ!

#በቃ!!

በሀይሉ ወ/ደፍራው (መገ)

ቢዝነስ ራስርቸር
ethiomebreku3000@gmail.com

የአፍሪካ ብሔን ጦቢያ...

**ለብሔር ብሉን የሰው ልጅ ጠላን
ከላይ ላይ ድንከር ከወሰጥ ደማን
የአፍሪካ እናት ጦቢያ ሀገሪ
ፈጥነሽ ያስረሻል ቢጠላሽ ዛሬ።**

ዓለም ላይ ሰላምን የሚሰብኩ ነገር ግን ሰላምን ያልኖሩ ፣ በሌሎች ደም ወይኖቻቸውን የሚያጠጡ የመሀል ዳኞች ብዙ ናቸው። የረጅም ዘመን የስልጣኔ ፣ የታሪክ ፣ የባህልና የመንግስት ስርዓት የቀረጹ ብዙ ሀገራት ዛሬ ላይ ነበሩ የሚል ስያሜ ብቻ ነው የቀራቸው። የታሪክ ዑደት እንደ መኪና ጎማ ነው ፣ ከፍ አለ ስንለው እየወረደ እራሱን እየደገመ መንገዱን ይቀጥላል። ከመጀመሪያው የዓለም ጦርነት አንስቶ እስከ ቀዝቃዛው የዓለም ጦርነት ድረስ ሀያላን ሀገራት በተለያዩ መንገድ የአፍሪካን ምድር በሚችሉት ሁሉ በዝብዘዋል። የጥቁሮች አብዮት በዓለም ላይ እስከተቀጣጠለበት ጊዜ ድረስ ጥቁሮች ዓለም ላይ የታዩ ግፎች ሁሉ ተፈጽሞባቸዋል።

በተለይም በሀገረ አሜሪካ የሚኖሩ ጥቁሮች ፣ በአውሮፓ ያሉ በርካታ ጥቁሮች በዓለም የግፍ ታሪክ የረቀቀ ሁሉ ተፈጽሞባቸዋል። በተለይም አፍሪካን መቀራመት የሚለው ጥንሰስ ከተጠነሰሰ በኋላ ምዕራባውያን የአፍሪካን ምድር ጨለማው አህጉር የሚል ስያሜ በመስጠት አፍሪካውያን ያላቸውን ሀብት ተቀራምተዋል ፣ ሴቶችን ደፍረዋል ፣ ወጣቶችን በባርነት አግዘው ሀገራቸውን ገንብተዋል። እነዚህ በታሪክ መዝገብ የምናቃቸው እውነቶች ቢሆኑም ከዚህ የከፋውን ጉዳት ፣ ታሪክ ያልሰነደውን በደል ግን አፍሪካውያን እራሳችን ተላምደነው ዘንግተነዋል።
ሰላም ውድ የቅንድል ዲጂታል መጽሔት የሀገሪ

አምድ አንባቢዎች እንዴት ቆያችሁኝ? ሁላችሁም በሀገርኛ ጉዳይና ሀሳብ እንደተጠመዳችሁ ጥርጥር የለኝም። ሀገሪ አምድ በዚህ ወር እትም ላይ የአፍሪካ የነጻነት ፋና ወጊ የሆነች ሀገራችን ስለገጠማት የወቅቱ የምዕራባውያን ተፅዕኖ እየዳሰሰች እኛ ኢትዮጵያውያን እና ጥቁር ህዝብ በሙሉ ልብ ያለየነውን የዘመኑ ቅኝ ግዛት ትታዘባለች።

አፍሪካ ዐይኗን የገለጠችበት እና የነጻነት ጉዞ የጀመረችበትን የአድዋ ድል የተቀዳጁት ኢትዮጵያውያን በጭንቅና በሰቆቃ ውስጥ ለነበረው የጥቁር ህዝብ ተስፋ ሰጥተው ታሪክ አመስግኗቸዋል። ዛሬም ግን አፍሪካ እና ህዝቦቿ የታሰሩበት ሰንሰለት ቢፈታም አዕምሯቸውን የተያዙበት የምዕራባውያን ሴራ ትልቁ ፈተና ሆኖ ቀጥሏል። ዓለም በዘመነበት በዚህ ጊዜ የትናንት ታሪካቸውን የረሱ የዘመን ፈረሰኞች አሁንም ድረስ በጥቁሮች ላይ የያዙት መሬት እየሰረቁ ዳቦ የመለገስ መርህ ተያይዘውታል፡ ፡ ኢትዮጵያ ዛሬም እንደ ትላንቱ ነገዋንና ትላንቱዋን የሚያጣሉ የምዕራባውያን እሳቤ እየፈተናት ነው። አፍሪካን ለማዳከም የሚሹ ሁሉ የማሰሪያ ጅራፋቸው የመጀመሪያ የሚጠልፈው ሀገራችንን ነው። እነሱ በሰነዱት የወረቀት እውቀት ትውልድ አውረው ፣ በፊልም ፣ በዘፈን እና በእርዳታ የትውልድ አዕምሮ ተገዢ በማድረግ የአፍሪካ ተስፋዎችን ለዘመናት ቀምተዋል። በትምህርት ልቀው የሚገኙ ወጣቶችን እና ህጻናትን በማደግና በትምህርት እድል ሰበብ ወደ ሀገራቸው በመውሰድ የእነሱ ኢንዱስትሪዎችና ተቋማት ማሳደጊያ ግብዓትና መጠቀሚያ አድርገው አፍሪካን እና ሀገራችንን ሰው አልባ ብቻ ሳይሆን ተስፋ አልባ ለማድረግ ብዙ እርቀት ተጉዘዋል። ዓለም በሰብዓዊ መብት ተሟጋችነት የመዘገባቸው ተቋማቸው ሳይቀር

በሴራቸው ለተራቡ የሰው ልጆች ስንዴ እያመጡ በዛውም ልክ የወንድማማች ጥቁር ህዝቦች መጥፊያ ጥይት ለጋሽም ጭምር ሆነዋል። የሀገራችንም ሆነ የአፍሪካ ልክነት የሚመዘነው በእነሱ ዐይን ነው ፣ የኛ ስኬትና ዕድገት መለኪያው የእነሱ ገንዘብ ነው ፣ የኛ መንግስት ትክክለኛነት የሚወሰነው ለምዕራባውያኑ ባለው ታዛዥነት ነው ፣ የምንበላው የምንጠጣው ፣ የምንለብሰው ፣ የምንኖረው ሁሉ በነሱ ፍቃድና ምቹት እንጂ እንደ ማንኛውም የዓለም ህዝብ በራሳችን ነፃ ፍቃድ በሀይማኖት ፣ በታሪክ ፣ በባህል እና በስርዓት በቀረፅናቸው በኛ ቀለም አይደለም።

ከቅርብ ጊዜ ወዲህ የዓለም ሀያል ሀገር አድርጋ እራሷን የተቀበለችው አሜሪካ አፍሪካ የተሸለመችት የዘመን ውርስ ይመስል የምታይበትን ዐይን ልትነጥቃት ብዙ ደክማለች። ኢትዮጵያውያን በዘመን ሂደት ውስጥ የጋራ ታሪክና የጋራ ሀገር ስርተን የጋራ ጀግና ባለመፍጠራችን ትናትና እና ዛሬ ተጣልተውብን ብንኳረፍም ፣ ብንቧቀስም እርቦን እንሞታለን እንጂ ቤታችን ለሌላ ከፍተን አናቅም። አፍሪካ ካሏት ልጆች ሁሉ ኢትዮጵያውያንን አብዝታ ምትመለከታቸው የነጻነት አርማዋ የመከበሯ ሚስጥር ስለሆነች ነው።

ምዕራባውያኑ የወሰዱብን ሀብት አልበቃቸው ብሎ በለገሱን አለማወቅና ስንፍና የአፍሪካን ዐይን የገለጡ ውድ ልጆቿን በራሳችን እጅ አጥፈተናቸዋል። የታሪክ ጎማ እየዞረ ዛሬ ላይ ብንደርስም አሁንም ያልተመለሰው የእኛነት አመለካከት ሰብዓዊነትን በአውሮፓውያን እና አሜሪካ እየመዘነ ዘርተን ለማናበቅልበት መሬት ውድ የሆነውን የሰው ልጅ ህይወት እንገብርበታለን።

ብንኳረፍ ፣ ብንታገል ፣ ብንገፋፋ ፣ ብንተላለፍ መድረሻችን ሀገር ናት ብለው የሚያስቡ ህዝቦች ለዱላ አቀባይ ምቹ ሆነው መጠፋፋትን ለምደውት መውጣት አቅቷቸዋል።

ኢትዮጵያ ለተራበው ሆዷ ዱቄት ፣ ለፈረሰው ቤቷ ከለላ፣ ለተጣሉት ልጆቿ ፍቅር እንዳትለግስ እጅና እግሯን የያዙ በዝተዋል። ይህ ትውልድ ከፊቱ ሁለት ፈተና አሉበት መጥፋትና ትግል።

መጥፋት የማይመርጠው ምርጫው ነው፤ መታገል ግን ግዴታው ነው። ተመርጦለት ሳይሆን መርጦ መኖር የሚፈልግ የጥቁር ህዝብ በሙሉ አኩርፎ ጠመንጃ ከማንሳት ሊቆጠብ ግድ ይላል። በተለይም የአፍሪካን የነጻነት ቀንዲል የለኮሶች ሀገራችን ከመቼውም ጊዜ በላይ ጥበብ ፣ ማስተዋል ፣ ጥረት ፣ አንድነት ፣ ትብብር፣ ፍቅር ፣ ሰላምና ትዕግስት የታጠቁ ልጆች ያስፈልጓታል። ዓለም የፈጠረችውን የተፈጥሮ ልዩነት እንድታጠብ ፣ ሀያላን የጫኑትን

የባርነት ቀንበር እድትሰብር ፣ ነፃነትን እንድታበስር በተበዳይ የጥቁር ህዝቦች የተሾሙ ምድር ኢትዮጵያ ናት። ምን ያክል ፈተና ቢበዛባት ጥበብን ኖረዋለች ጀግንነትን ልጆቿ ወርሰዋልና የእጅ አዙር ቅኝ ግዛት እንዲበቃ ልትታገል ግድ ይላል።

በመንገድ እልፎች የሚሞቱባት ፣ ባህል የጣሉ ፣ ስርዓት የተሰወራቸው ፣ ዓለም በሰብዓዊ ጥሰት የመዘገበቻቸው ሀቆች ሁሉ የፈጠሩ ሀገራት ከዓለም በድህነት ቢርቁም በክብር ፣ በሀይማኖትና በሰውነት ግን የዝገፈ ታሪክ ያላቸውን ህዝቦች ለማጥፋት እንደማይችሉ ሊረዱት ግድ ይላል።

ኢትዮጵያውያን በሬ አደልበው ስጋ እየበሉ የጥርስ እስቲኪኒ ከውጭ የሚያስመጡ መሆናችንን ትተን እንደ ጥንት ሁሉ ዛሬም ዓለም በአስተውሎታችን ተደንቆ ሰማይ ያየንበትን ፣ ግዙፍ አለት የጠረብንበትን ፣ ከብዙዎች ቀድመን የዘመንበትን ፣ ኮከብ የቆጠርንበትን ፣ ስርዓትና ፍትህ የሰራንበትን ልቦና በጉልበት ሊይዙ የከጀሉ እጆችን ሰብረን ድል ያደረግንበትን ጀግንነት ሁሌም በልባችን ልናኖር ይገባል። ምክንያቱም የዓለም ጭቁን ህዝቦች ሁሉ ነጻነትን እንዲያስቡ ፣ ተስፋን እንዲያዩ ፣ ድልን እንዲያደርጉ የአደራውን መዝገብ የወሰድን የጥቁር ህዝቦች ምልክት የአፍሪካ እናት ሀገር የኢትዮጵያ ህዝቦች ስለሆንን።

ጀግንነት የሚፈተነው በችግር ወቅት ነውና ፈተናዎቹ አዕንተው ሊያቆሙን ትግል ላይ ናቸውና በሰከነ ልቦና ፣ በአስተዋይ አዕምሮ ሁላችንም ሀገራችንን እንጠብቅ እያልኩ የዛሬውን የሀገራ አምድ ፅሁፌን አበቃሁ።

**ክብር በአጥንት እና በደማቸው
ኢትዮጵያን በክብር ለማቆም
የሚዋደቁ የመከላከያ
ሰራዊታችን።**

አናናስ ግርማይ
የሥነ-ማህበረሰብ ባለሙያ
britanitam@gmail.com

የቅንብር ምክንያቶች የጥንድኝ በረራ

በአገራችን ብዙውን ጊዜ ቤተሰብ ሲባል በአዕምሯችን የሚመጣው ስለ ቤተሰቡ አባላት እንጂ ቤተሰብ እንደ ትልቅ ተቋም በአገር ላይ ስላለው ከፍተኛ አስተዋፅኦ ብዙ ግንዛቤ የለም።

ምክንያቱም ሁለት ጥንዶች በፍቅር ብቻ ላይተመስርተው ስለ ትዳራቸው እቅድ ሳይኖራቸው ተጋብተውና ወልደው ቤተሰብ ስለሚባሉና በዘልማድ ልጆች በእድላቸው ያድጋሉ እየተባለ ተጋቢዎች ያለባቸውን ሃላፊነትና ግዴታ ባለመረዳት ቤተሰብን መስርተው እንዳይመሩ ሆኗል ቢባል ድፍረት አይሆንም።

“Dr.Stephen R.Covey - The 7 Habits of Highly Effective Family” በሚለው መፅሐፋቸው እንዳስቀመጡት አንድ አውሮፕላን ከመብረሩ በፊት ወዴት እንደሚበር፣ ምን ያህል ሰዓት እንደሚያስፈልገው፣ የት እንደሚያርፍ እና በመንገድ ላይ ያልታሰቡ ችግሮች ቢገጥሙ ችግሩን ተቋቁሞ እንዴት መጀመርያ ወደ አቀደው በረራ እንደሚደርስ ዝርዝር (Flight Plan) እንደሚያስፈልገው ሁሉ ቤተሰብም ከመመስረቱ በፊትና ከተመሰረተ በኋላ ተመሳሳይ ዝርዝር እቅድ ሊኖረው ይገባል ይላሉ እኔም በዚህ አባባል በጣም እስማማለሁ።

ባደጉት አገራት ጥንዶች ቤተሰብ የሚመሰርቱ ከሆነ ብዙ ሃላፊነት እና ተጠያቂነት ስለሚመጣቸው ያለእቅድ ቤተሰብን ከመመስረት ይቆጠባሉ።

ምክንያቱም አንድ ቤተሰብ ልጆቹን በአግባቡ እያሳደገ አይደለም የሚል ስሜት በጎረቤት ወይም በአካባቢ ሰዎች ከታወቀ በቀጥታ ለሚመለከተው አካል ሪፖርት ስለሚደርግና ወዲያው ባለሞያ ቤት

ድርስ በመምጣት ችግሩ እንዳለ ከታወቀ ህፃናቱ ከወላጆቻቸው ተነጥቀው በተቋም እንክብካቤ እንዲያድጉ ይደረጋል።

እዚህ ላይ በየትኛውም ቤተሰብ ስር የሚያድጉ ህፃናት የአገር ጭምር እንጂ የቤተሰቡ ብቻ አይደሉም ተብሎ ይወሰዳል ምክንያቱም አገር ተረካቢ ናቸውና።

ወደ አገራችን ነባራዊ ሁኔታ ስንመለስ በየጎዳናው የምናያቸው ህፃናት ታቅዶና ታስቦበት ካልተመሰረተ ቤተሰብ መጥተው እንደተበተኑ ሳይታለም የተፈታ ነው። ስለዚህ ቤተሰብ ስንመሰርት ቅድምያ ልናደርጋቸው የሚገቡ ነገሮችን ሳናውቅና ሳንዘጋጅበት በሚፈጠረው ማህበራዊ ቀውስ ልንገረም አይገባም።

ትዳር ስንመሰርት መጀመሪያ ምን ዓይነት ቤተሰብ እንዲኖረን እንደምንፈልግ ቀድመን ልናየውና ከጥንዳችን ጋር ልንወያየበት ይገባል፡፡ ቀጥለን በጊዜ የታሰረ ዝርዝር እቅድ ስናወጣ (ምን ፤ መቼ ፤ ስንት ፤ የት) የሚሉ ጥያቄዎችንና የመሳሰሉትን በበቂ ሁኔታ ልንመልስ ይገባል።

በተጨማሪ ባቀድነው እቅድ መሰረት ለመሄድ እንቅፋት የሚሆኑ ነገሮች ሁሉ በመቋቋም መጀመሪያ ወደ አቀድነው መዳረሻ ለመድረስ ትክክለኛ ኮምፓስ (አቅጣጫ ጠቋሚ) መያዝና መከተል አለብን ።

ከላይ የተዘረዘሩትን ሁኔታዎች በጥልቀት በመረዳትና በእቅድ የሚመሰረት ቤተሰብ እንደ ተቋም ለአገር ማበርከት ያለበትን ሁሉ የሚያበረክት ከመሆንም በላይ ጥንዶቹ ደስተኛና በስነ-ምግባር የታነፀ አገር ተረካቢ ዜጋን ያፈራሉ።

ሰላም የተከበራችሁ እና የተወደዳችሁ የቅንነት ዘመን ፣ የምክንያታዊነት ምልክት ፣ የሀገር ፍቅር ማሳያ የሆናችሁ ባለራዕይ የቅንድል ዲጂታል መጽሔት አንባቢያን። እንደሚታወቀው በአውደ ብርሀን ገጻችን በሀገራችን ኢትዮጵያ በኪነ-ጥበብ ፣ በትምህርት ፣ በጤና ፣ በማህበራዊ ግልጋሎት ፣ በበጎ አድራጎት ፣ በሰረገጥና በሌሎች የተለያዩ የሙያ ዘርፎች ለሀገራቸው በርካታ ትሩፋትን ያበረከቱ ቅንነትን መለያቸው ፣ ምክንያታዊነትን የህይወት መርህ አድርገው በሀገር ፍቅር ከተቃኙ መካከል ለእናንተ ለአንባቢያን በተለይም ለወጣቶችና ለሴቶች ከህይወታቸው ፣ ከስብዕናቸው ፣ ከስራ ውጣ ውረዳቸውና ከትዝብታቸው ትማሩበታላችሁ ያልናቸውን ወደእናንተ የምናደርስበት አምድ ነው። ታዲያ በዛሬው የዐውደ ብርሀን ገጽ እንግዳችን የሰብዓዊ መብቶች ተሟጋቹ ክቡር ዶ/ር አባንግ ሜቶ ነው። ክቡር ዶ/ር አባንግ አሁን ካለው የአገራችን ወቅታዊ ሁኔታ ጋር ሀሳቡን ሊያካፍለን ከነፃነት ጌታቸው ጋር ቆይታ አድርጓል። እንድትከታተሉን አስቀድመን በትህትና እንጠይቃለን።

ቅንድል፦ በመጀመሪያ ፍቃደኛሆነው እንግዳችን ለመሆን ግዜዎትን ስለሰጡን በቅንድል መፅሔት አዘጋጆች እና በአንባቢዎቻችን ስም እጅግ በጣም እናመሰግናለን።

አባንግ፦ እኔም ስለመረጣችሁኝ አመሰግናለሁ።

ቅንድል፦ በ2013 ዓ.ም ባህር ዳር ዩኒቨርሲቲ የክብር ዶክተሬት አበርክቶሎታል። በወቅቱ በፅሁፍ ያሰፈሩትን አንድ አረፍተ ነገር ያስታውሳሉ? “እውነተኛ የእውነት ምንጭ መፈለግ ፣ ብሄራዊ እርቅ ፣ የተሃድሶ ፍትህ እና ትርጉም ያለው ተሀድሶ ለአሁኑ እና ለወደፊት ቀውሶቻችን መልስ ” የሚል ነበር። ይህ ሲብራራ ምን ማለት ይሆን?

አባንግ፦ እ...እ...እ እንዴት መሰለሽ አሁን አሸባሪ ተብሎ የተፈረጀው ቡድን ሀገር ለማፍረስ ምን እያደረገ እንደሆነ ግልፅ ነው። ከዚህ በፊትም ስልጣን ላይ ባሉ ጊዜ 27 ዓመት ሙሉ በውሸት ነው የመሩት። የእውነታቸው ቢሆንም አሁን የሚያደርጉትን ሊያደርጉ ባልተነሱ ነበር። ሁሌም ለራሳቸው ለሆዳቸው እንዲመች አድርገው ነበር የሚጓዙት ሁሉም ነገራቸው በውሸት ላይ የተመሰረተ ፣ ብሄር ብሄረሰቦች ብለው በመከፋፈል የኛ ማንነት ሀገራችን ኢትዮጵያ መሆን ሲገባት ብሄራችን ማንነታችን እንዲሆን አድርገው ሰሩ ፣ ህገ-መንግስት በብሄር ፣ ፖለቲካ ፓርቲ በብሄር ፣ ታርጋ ቁጥር በብሄር ፣ እግር ኳስ በብሄር ፣ ባንኩ በብሄር ፣ ይሄን ሁሉ ነገር በማድረግ በብሄር አደራጅተው ነው አሁን የገባንበት መዓት ውስጥ የገባነው። ብዙ ሀገራት በብሄር በመደራጀታቸው የሆኑትን አይተናል እባካችሁ እኛ በሄድንበት መንገድ አትሄዱ ከእኛ ተማሩ በማለት ምክር የሰጡን መንግስታትም አሉ። ኢትዮጵያዊነትን በብሄር እየሸፈንን እየቀባባን ብናወራው አይሆንም በቃ ውሸት ነው ።

ሀገራችንን ለጥቅማችን ሲሆን ብቻ የምንወዳት ከሆነ የማስመሰል ጉዞ ላይ ነን፤ ያ’ ደግሞ የትም አያደርስም ። እና የምንናገረውና የምንተገብረው ተመሳሳይ መሆን አለበት። በቅንነትና በእውነት ሀገር መመራት አለበት። እውነት ብርሃን ነው ፤ የጠባችን መፍቻ የሆኑ መንገዶችን የምናይበት ነው።

ቅንድል፦ በአሁኑ ወቅት በኢትዮጵያ ላይ የተከፈተው የመረጃ ጦርነት በማህበራዊ እና በዋናው ሚዲያ ተፅእኖ ፈጣሪ የሚባሉ ሰዎች ሳይቀር እየተሳተፉበት ይገኛሉ። እርሶ ደግሞ በሰብዐዊ መብት ተሟጋችነት እና በሰላም ሰባኪነት ተፅእኖ መፍጠር ከሚችሉ ሰዎች መካከል አንዱ ኖት እና ይህን የመረጃ ጦርነት ለመመከት ምን አይነት እንቅስቃሴዎችን እያደረጋቸዋል ነው? እየተደረገ ያለው እንቅስቃሴስ ምን አይነት ለውጥ እያመጣ ነው?

አባንግ፦ እንግዲህ እንደሚታወቀው ሀገራችን ሁለት አይነት ጦርነት ላይ ነች። አንዱ የሚዲያ ጦርነት ሲሆን ሌላኛው ደግሞ በጦርነት ግንባር ላይ የሚደረገው ጦርነት ነው። አንድ አንድ የውጪ ሀገራት አሸባሪውን ቡድን ዋናው የሚረዱበት መንገድ ሚዲያ ነው የውሸት ዜናዎችን ለዓለም በመዘገብ ኢትዮጵያን ለማሸበር እየሰሩ ይገኛል። እኔ በግሌ የትኛውም ቦታ ላይ ያለ ሰው ባይሞትና በሰላም ቢኖር ብዬ እመኛለሁ እንደ ሰው መጠለያ ፣ ምግብ ፣ እንደልቡ ተንቀሳቅሶ መኖር ቢችል ደስ ይለኛል። ነገር ግን ሀገር ለማፍረስ ቆርጦ የተነሳን አሸባሪ ሀያላን ሀገራት በግልፅ ሲረዱ ማየት በጣም ያሳፍራል። እኛ ኢትዮጵያኖች ነን፤ ኢትዮጵያን ለማድከምና እንደተለመደው ለነሱ አሻንጉሊት የሆነን መንግስት ለማቋቋም ነው ፍላጎታቸው። አሸባሪውን ቡድን የሚረዱትም ከልባቸው አይደለም። የነሱን ጥቅም የሚያስከብርን እንደልባቸው የሚያዙትን መንግስት ለማቋቋም ስለፈለጉ ብቻ ነው።

ለዛ ነው በየሚዲያቸው የውሸት ዜና በማሰራጨት እኛን ሊያሸብሩና ሊያሸማቅቁ የሚሞክሩት ፣ ይሄን ሁሉ ነገር እነሱ ሲያደርጉ እኛም ዝም አላልንም በሁሉም አለማት ያሉ ኢትዮጵያውያን #No_More በማለት አደባባይ ወጥተዋል አሜሪካ ከኢትዮጵያ የግል ጉዳዮች ላይ እጅጅ እንድታነሳ ቀላል የማይባል እንቅስቃሴ እየተደረገ ነው። በሀገር ጉዳይ የኢትዮጵያ ህዝቦች አንድነታቸው ምን ያህል ሀያል እንደሆነ ሁሉም ስለሚያውቁ አሻጥራቸውን ገታ ሲያደርጉት እያየን ነው። ይሄ እንቅስቃሴ ወደፊትም በስፋት የምናስቀጥለው ይሆናል።

ቅንድል፦ በእርስዎ የሰብአዊ መብት እውቀት እና አረዳድ ምዕራባዊያን የሰብዐዊ መብት ቀዳሚ ተመልካች ነን የሚሉ ከመሆናቸው አንፃር በኢትዮጵያ ላይ የያዙትን አቋም እንዴት ይመለከቱታል?

አባንግ፦ አሁን እኮ ከምንገዜውም በላይ አቋማቸውን በግልፅ አሳይተውናል። የሚሰሩት ነገር ሁሉ በቅንነት አይደለም በተንኮል የተሞሉ ናቸው። ለምሳሌ፦ አላማቸው አሸባሪውን ቡድን ማገዝ ብቻ ስለሆነ እዬ...ዬ...ዬ የሚሉት ወደ ትግራይ እርዳታ ይዘን እንዳንገባ ተከለከልን ፣ የትግራይ ህዝብ እጅጉን ረሃብ ላይ ነው በማለት በየሚዲያው የማስመሰል ሀዘናቸውን ለመግለፅ ይሞክራሉ ግን እኮ በአሸባሪው ቡድን ንፁሃኖች በየቦታው ሲገደሉ ፣ ሲፈናቀሉና ሲራቡ ድምፃቸውን እንኳን አሰምተው አያውቁም። እና ምን ልልሽ ነው እያደረጉ ያሉት በግልፅ የሚፈልጉትን ነው። ምንም አይነት የሰብዐዊ መብት ጥሰት ለነሱ ጉዳያቸው አይደለም ፣ ጥቅማቸውን እስካልነሳ ድረስ። የትግራይ ህዝቦች እኮ ከነሱ ለኛ ቅርብ ናቸው። ህመማቸው ስቃያቸውን አንፈልግም። አሸባሪው ቡድን ደግሞ 27-ዓመት ሙሉ ስልጣን ላይ ሲቀመጥ የውሃ ችግራቸውን እንኳን መቅረፍ ያልቻለ ሆኖም የሞላበት ስብስብ ነበር። ለነሱም የማይጠቅሙ በመሆናቸው የትግራይ ህዝብ ይሄን አምኖ ከኢትዮጵያ ህዝብ ጋር ነው መሆን ያለበት። ምዕራባዊያኑ ለኢትዮጵያ ህዝብም ለትግራይም አዝነው ወይም ተጨንቀው ምንም እያደረጉ አይደለም ጥቅማቸውን ብቻ ነው እያሳደዱ ያሉት።

ቅንድል፦ ከዚህ በፊት በነበረው የዘረኝነት አስተሳሰብ ኢትዮጵያ እጅግ ስትቸገር ህዝቦቿም እርስ በእርስ ሲጋጩ ነበር። አሁን ደግሞ ከብዛኛው ኢትዮጵያዊ ሀገር ማዳን ወደሚል የጋራ አቋም እየመጣ መሆኑን እያስተዋልን ነው። ይህ የጋራ አንድነት የወደፊቷን ኢትዮጵያ መልክ የሚቀይር ይመስሉታል?

አባንግ፦ በሚገባ ይለወጣል። አሁን ሀገራችንን ያለችበት መከራ ብሄርተኝነት ያመጣው ነው እና ይሄ የብሄር ፖለቲካ 27-ዓመት ሙሉ የተሰራበት ነው ቀላል አይደለም ማንነታችንን ሁሉ ነጥቀውናል ኢትዮጵያዊነታችንን፣ ማንነታችንን እንዳናስቀድም አድርገው ሰርተውብናል። እንደኛ ብዙ አይነት ባህል ፣ ስነ-ስርዓት ሆነው እኮ በሰላም የሚኖሩ ብዙ ሀገራት አሉ የኛ ግን በዚህ ዘመን የወረደና ከሰው የማይጠበቁ የአውሬ ስራዎችን እንድንሰራ ያደረገን ህውሃት ያስቀመጠው ስርዓት ነው። አሁንም ከወያኔ የማይማሩ ብዙ ጭፍን ብሄርተኞች አሉ ፣ ምን ያህል የቆሸሸ አስተሳሰብ እንደሚያራምዱ ያልገባቸው። ህዝቡ ይሄ ብሄርተኝነት የትም እንደማያደርስ ገብቶታል አሁንም እየተመራን ያለነው

አሸባሪ ያልነው በቀረፀው ህገ-መንግስት ነው እሱ ሊስተካከል ይገባል። ትክክለኛ የሆነ መሪ ካገኘ ህዝቡ አንድነቱን አስጠብቆ ኢትዮጵያዊነቱን አስቀድሞ የሚኖርበት ጊዜ ሩቅ አይደለም።

ቅንድል፦ አባንግ ብዙ ጊዜ ስለ ሀገር ፍቅር ፣ ስለ ኢትዮጵያዊነት ፣ ስለ አንድነት ሲያወሩ፣ ሲሰብኩ ይሰማል እና ለእርሶ የሀገር ፍቅር ምንድን ነው? በምን ይለካል?..... ኢትዮጵያዊነትስ ምንድን ነው?

አባንግ ፦ የሀገር ፍቅር ማለት እንደተስቦ በሽታ ሁላችንም ጋር ያለን ብሄርተኝነት የሚባል በሽታን ወደጎን በመተው ኢትዮጵያዊነታችን ላይ የጋራ ታሪኮቻችንን በማሰብ በፍቅርና በሰላም መኖር መቻል ማለት ነው። ኢትዮጵያዊነቱ ለኔ ነብሴ ነው ብዬ ነው የማስበው ፈጣሪ ለኔ መርጦ የሰጠኝ ማንነቴ።

ቅንድል፦ ኢትዮጵያ በአሁን ወቅት ከሀገር ውስጥ እና ከውጪ የህልውና አደጋ ተጋርጦታል። በዚህም ጠቅላይ ሚኒስትሩን ጨምሮ ኢትዮጵያውያን ከሌላው ጊዜ በተለየ በአንድነት ቆመው የህልውና ትግል በማድረግ ላይ ናቸው። ይህን እንዴት ያዩታል አያይዘውም የኢትዮጵያ የወደፊት ተስፋ ምን ይታዩታል?

አባንግ ፦ እንዳልኩት ይሄ አሁን ጥሩ ጅማራ ነው። ኢትዮጵያን አወዳለሁ እያሉ በቃል ብቻ መናገር ትርጉም አይኖረውም። ህዝቡ የነቃ ነው ተግባር ይፈልጋል።

ጠቅላይ ሚኒስትሩ በተግባር ወደ ግንባር በመሄድ ፍቅራቸውን ስላሳዩ እጅግ በጣም አመሰግናችዋለሁ። ሀገር በቅንነት ፣ በእውነት እና በተግባር ነው ልትመራ የሚገባው። ከዚህ በተጨማሪ ይሄ መንግስት ህገ-መንግስቱን ትኩረት በመስጠት ሊያየው ይገባል ትላንት ወያኔ በሰራው የምንቀጥል ከሆነ ነገ ዞረን አሁን የገባንበት መዓት ውስጥ መግባታችን አይቀርም። አሸባሪው ቡድን የቀረፀው ህገ-መንግስት ሊወገድ ይገባል። ሁሉም ሰው ኢትዮጵያዊ ስለሆነ ብቻ ሊስተናገድ ይገባል ብሄር፣ ክልል እያልን የኢትዮጵያዊነትን ክብሯን አናሳንስባት ። ይሄ ሁሉ ከሆነ ኢትዮጵያ ከነክብሯ ሁሌም ከፍ ብላ ትኖራለች።

ቅንድል፦ “ሰው ነኝ” በሚል እንቅስቃሴ በሰፊው ይታወቃል። እስኪ ስለሱ ይንገሩኝ፡ ፡ “ሰው ነኝ” ስንል ምን ማለታችን ነው?

አባንግ ፦ “ሰው ነኝ “ ነኝ ማለት ፈጣሪ በአምሳሉ የፈጠረኝ የሱ ልዩ ፍጡር ነኝ ማለት ነው ። እኔ ትግሬ ነኝ ፣ እኔ አማራ ነኝ ፣ እኔ ኦሮሞ ነኝ ብንል ከሰውነታችን እያነስን ነው የሚመስለኝ ሁሉም ሰው ሰው መሆኑ ነው የሚቀድመው። ሰው ነን ስንል ፈጣሪያችንን እናስባለን በወንድሞቻችን በወገኖቻችን ላይ ክፋት አንሰራም። ሁሌም ሰው ነኝ እያልን ማሰብ አለብን ፈጣሪ የፈጠረው ሰውን ነውና።

ቅንድል፦ ለወጣቶች የሚያስተላልፉት መልዕክት ካለ?

አባንግ፦ ወጣቶች እጅግ በጣም ብዙ ስራዎች የሚጠበቅባቸው ትውልዶች ናቸው። ከዚህ ጊዜ እና ሁኔታዎች አስገድደውን የገባንበት ጦርነት ሲያበቃ ሀገራችን በብዙ ነገር ተጎድታ ነው የምናገኛት። ከዛ ስብራቷ፣ ህመሟ ከሁሉም በተሻለ ልታድኗት ልትታደንት የምትችሉት እናንተ ናችሁ። በያላችሁበት ሞያ በየተሰማራችሁበት ስራ እንዳላችሁ ለኢትዮጵያ ታስፈልጓታላችሁ አንድ ላይ በመሆን ፣ በመደማመጥ በሁሉም መልኩ ሀገራችን እንድታድግ በርትተን እንስራ። ሀገራችን ኢትዮጵያ አሁን በፅኑ ታማላች እኛም ልዩነታችንን ወደጎን በመተው ልንታደጋት ይገባል። ለኛ ከኛው ውጪ ማንም እንደሌለን በሚገባ ያወቅንበት ሁኔታዎች ተፈጥረው አይተናልና እኛነታችንን የሚያጠነክር ፍቅራችንን የሚያፀና ስራ ላይ ብርቱ እንሁን አንድነታችን ለብዙ ነገሮች መድሐኒት ነውና።

ቅንድል፦ እኔ ጨርሻለሁኝ ። በድጋሚ ግዜዎትን እና ሀገራዊ አንድነትንና ወኔን የሚያጠግቡ ሀሳቦትን ስላካፈሉን እጅግ በጣም እናመሰግናለን።

አባንግ፦ እኔም በጣም አመሰግናለሁ።

ለእናት ሀገር የተሰጠች

ዘመናዊ

ትውልድ ሀገሯን ኢትዮጵያ ተሰናብታ ባህር ማዶ ብታድግም ፤ የልጅነት ምስል የሰራችበት ሀገሯ ከልቧ አትጠፋም። ከሀገሯ ስትርቅ ልጅ ብትሆንም በልጅነት አለሟ ቤተሰቦቿ የሳሉባት ኢትዮጵያ አብሮ በመኖር የነገሰች ፤ በሰፈር ያልተመተረች ፤ በቋንቋ ያልተለየች ፤ በአንድነት የደመቀች ፤ በፍቅር የምትዘምር የዕልፎች ደጅ ፤ የብዙዎች መንደር ነበረች።

ከምትወደው ህዝብና ከምትናፍቃት ሀገር ተለይታ በስልጣኔና በቴክኖሎጂ የረቀቀች የምዕራብ ዓለም ደጅ በዘመናዊ ትምህርት ብትገፋም በልጅነት አዕምሮ የፃፈቻቸው በጊዜ ሂደት የማይሻሩ ፤ በወቅቶች የማይፋቁ እልፍ የራስ ማንነት እውነቶችን በልቧ ይዛለች።

በሰማይ ጠቀስ ህንፃዎች በተከበቡ የአውሮፓና የአሜሪካ ጎዳናዎች ብትውልም ጥንት ከሰለጠነት እና አክሱምን ካቆሙ የሳባ ስልጣኔ መስራች ኢትዮጵያውያን የተገኘች ትንታግ ባለብዕር ነች።

፤ እሷ ሄርሜላ አረጋዊ ትባላለች ። ኑሮዋን ባህር ማዶ አድርጋ አሁን ላይ ኢትዮጵያ ሀገራችን ፈተና በገጠማት ጊዜ ፤ የምዕራባውያን ልሳን የሆኑ ሚዲያዎች ዐይናቸው ሁሉ ታውሮ የሀሰት መረጃን ስለ ሀገራችን ለዓለም በሚያጋሩበት በዚህ ጊዜ ከእያንዳንዱ የሀሰት መረጃ ጀርባ እውነት እየፈለገች የሀገሯን ክብር ለማስጠበቅ የምትጥር ወጣት ጋዜጠኛ ናት።

ይህች ጋዜጠኛ ኑሯቸውን በውጭ ሀገር አድርገው በዓለም ላይ በሰለጠነ ከተሞች በነጻነት ቢኖሩም ዛሬም ከሰፈር ሀሳብ ባልተሻገሩ ግለሰቦች ብዙ ችግሮችን ብትጋፈጥም በዘመን ሂደት የማትለውጠውን ኢትዮጵያዊነት እውነት በመመስከር እየታደገችው ትገኛለች።

፤ ታዲያ ቅንድል ዲጂታል መዕረፍትም ጋዜጠኛ ሄርሜላ አረጋዊን ለታላቅ ሀገር ወዳድነቷ በቅኖች ገጽ ላይ የቅኖች ምሳሌ ስትል ከልብ አመስግናለች።

አንደበቱን ለ ሀገር የሰጠ ብርቱ ሰው

ሀገሩን ይወዳል፤ በቃል ሳይሆን በተግባር ፤ አንደበቱ ሀቅን እየሞገቱ እልፍ የሰለጠኑ ጋዜጠኞችን አንገት አስደፍቷል፡ ፡ በአበል የሚጠራ ጋዜጣኛ ሳይሆን በሀገር ቀልድ የማያውቅ ብዕረኛ ነው፡፡

ስለ አባይ ግድብ ተናግሮ አይጠግብም ፤ ኢትዮጵያም ከሙያው እጅግ ተጠቅማለች፡ ፡ አረብኛ ቋንቋን ይራቀቅበታል ፤ ለሀገሩ አንደበቱ አይዘጋም፡፡ ታዲያ ይህ ጀግና በሀገሩ የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የህዝብ እንደራሴ ሆኖ እያገለገለም ይገኛል፡፡ መሀመድ አል አሩሲ እሱ የዘመናችን ጀግና ነው፡፡

በተለይም የግብፅና የሱዳን መንግስት የአረብ ሀገራትን አስተባብረው የአባይ ግድብ ላይ የሚያሳዩትን የተሳሳተ አስተያይ ሳይደክም የሞገተበት ጊዜ ለሀገር የተሰጠበት ታላቅ ጊዜ ነው፡፡ አሁንም ዓለም ለሀገራችን ኢትዮጵያ ፍትህ በነሳችበት ዘመን ዓለም ሀገራትን ሲሞግት የምናየው ጀግና ሀገርን ከልቡ የመውደዱ ምሳሌ ነው፡፡

ኢትዮጵያ በየዘርፉ እንቁ ልጆች እንዳሏት ያስመሰከረ የችግር ቀን ደራሽ ልጇ ነው፡ ፡ ቅንድል ዲጂታል መፅሔትም ለዚህ ያልተለወጠ ውለታው የቅኖች ምሳሌ ሀገር ወዳድ ዜጋ ስትል በቅኖች ገፅ አመስግናለች፡፡

ዳግመ አድዋ ፡ የአዲሱ ትውልድ አስገምጋሚ የጥቁር ህዝቦች ዘመቻ #NOMORE

በ18ኛው ክፍለ ዘመን አፍሪካን ያተራመሳት የአውሮፓውያን ቀኝ ግዛት የመቋጫው በር የተከፈተው በ1888 በምስራቅ አፍሪካዊቷ ሀገር ኢትዮጵያ አድዋ ላይ ኢትዮጵያ ጣሊያንን በኃላቀር መሳርያ ሽንፈት አከናንባ የጥቁርን አሸናፊነትና ሉዓላዊነት በደማቅ ቀለም በተመዘገበበት ወቅት ነበር። ይህ ድል ለብዙ የአፍሪካ ሀገራት የነፃነት ትግል መነሻ የሆነ አርማ ሆኖ በታሪክ ተመዝግቧል።

ቀጥተኛ የቀኝ ግዛት ካበቃ በኋላም ቢሆን በባርነት ወደተለያዩ ሀገራት የተጓዙ በቀለማቸው ብቻ የሚደርስባቸውን የዘረኝነት ፈተና ለማስቆም በአሜሪካ በተለያዩ ጊዜ የሚደረጉ እንቅስቃሴዎችና ዘመቻዎችም በጥቁር ህዝብ ታሪክ ውስጥ የሚጠቀሱ የታሪክ አካላት ናቸው። ቀጥተኛ የቀኝ ግዛት አብቅቶ አዲሱ የNeocolonialism በተንሰራፋበት በዚህ ዘመንም ቢሆን ሀያላን ሀገራት የኢኮኖሚ፣ ፖለቲካዊና ወታደራዊ አቅማቸውን በመጠቀም አፍሪካንና መሪዎቿን በእጅ አዙር መግዛታቸውን ቀጥለዋል። ለዚህ አይነቱ ቀኝ ገዢነት እምቢ ያሉ መሪዎች ከስልጣን ነጠቃ እስከ ሞት ቅጣት የደረሱም ቀላል አይደሉም። ነገሩን የሚኮንኑ ምሁራንም ቢሆኑ የመሪዎች አምቢ ባይነትና የህዝቡ ችግሮች ተደማምረው አፍሪካን ከመራመድ ጠፍሮ ከያዛት ባርነት ማውጣት አልቻሉም።

አሁን በኢትዮጵያ የተከሰተውን የእርስ በእርስ ጦርነት ተከትሎ አሜሪካና የአውሮፓ ሀገራት የተለመደውን የእጅ ጥምዘዛ ፖለቲካ በማራመድ በስልጣን ላይ ያለውን መንግስት ለማውረድ እየተጠቀሙበት እንደሚገኙ ሰፊ መረጃዎች ተጠቅሰዋል። ለዚህም ከአንድ አመት በፊት የሰሜኑን ኢትዮጵያ

ለዚህም ከአንድ አመት በፊት የሰሜኑን ኢትዮጵያ ጦርነት በተጀመረበት ወቅት ጦርነቱን ማቆም በሚል አሁን ያለውን መንግስት መጣል እንደ አንድ እቅድ ተደርጎ በአውሮፓ ህብረት የቀረበውን ባለ6 ገፅ ሪፖርት መመልከት ይቻላል።

ለዚህ አላማ ጥቅም ላይ ከሚውሉ የጦርነት መንገዶች ተብለው ከተጠቀሱት መንገዶች መካከል አንዱ የመረጃ ጦርነት ነው። የመረጃ ጦርነት በተቋም ደረጃ የሚመራ ሲሆን የመረጃ ማዕከል ልሂቃን ፣ አለም አቀፍ ሚዲያዎች ፣ ማህበረሰብ አንቂዎች ፣ ምሁራንና ተሰማንነት ያላቸው ፖለቲከኞችን ያካተተ ዘመቻ ሲሆን እንዲወርድ የሚፈለገው መንግስትን የሚቃረኑ እና ተዋጊ ሀይሎችን የሚደግፉ በርካታ መረጃዎችን ማሰራጨት እና የተዋጊዎችን መልክ የሚገነቡ ቃለ-መጠይቆች እና የቀጥታ ስርጭቶችን ማሰራጨት የዘመቻው አካል ነው። እንዲህ አይነቱ ዘመቻ ሲከፈትባት የመጀመሪያዋ ሀገር ያልሆነችው ኢትዮጵያ ይህን ዘመናዊ ጦርነት ለመቋቋም መላውን የጥቁር ህዝብ ያነቃነቀ ዘመቻ ጀምራለች።

ነዋሪነቷን በአሜሪካ ያደረገችው ኢትዮጵያዊቷ ጋዜጠኛ ሔርሜላ አረጋዊ ያስጀመረችው የ #No_More ወይም #በቃ እንቅስቃሴ የውጭ ጣልቃ ገብነትን፣ የሚዲያዎችን የተሳሳተ መረጃ እና በአፍሪካ የሚንቀሳቀሱ ታጣቂ ሀይሎችን የሚቃወም ዘመቻ ሆኖ በርካታ ጥቁሮችን በመላው አለም አነቃቅቷል። ሔርሜላ አረጋዊ አልጀዚራ እና CBS ን ጨምሮ በተለያዩ የአለም አቀፍ ሚዲያዎች ያገለገለች ትውልደ ኢትዮጵያዊት የቴሌቪዥን ጋዜጠኛ ነች። ሔርሜላ ያስጀመረችው ይህ ዘመቻ አሜሪካ በሚገኘው “Horn Africa Hub” የሚደገፍ ሲሆን በተለይም

በTwitter የማህበራዊ ድህረ-ገፁ ብዙ ሺዎች ተቀላቅለውታል። በአንድ ሰዓት ውስጥ በሺ የሚቆጠሩ (3000-4000) ተጠቃሚዎች የተቀላቀሉት ይህ ዘመቻ የኢትዮጵያ ጠቅላይ ሚኒስትር ዶ/ር አብይና የጠቅላይ ሚኒስቴሩ ቃል አቀባይ ወ/ሮ ቢልላኔ ስዩም ጨምሮ የሀገሪቱ ከፍተኛ ሹማምንት ፣ በመላው አለም የሚገኙ ኢትዮጵያዊ ታዋቂ አርቲስቶች ፣ ፖለቲከኞች ፣ የማህበረሰብ አንቂዎችና ተፅዕኖ ፈጣሪ ሰዎች ተቀላቅለውታል። ምንም እንኳን በአሜሪካ አንዳንድ ግዛቶች የTwitter ኩባንያ ይህን ዘመቻ እስከማገድ ድርሶ የነበረ ቢሆንም ዘመቻው ከማህበራዊ ሚዲያ በማለፍ በአደባባዮች ተከናውኗል።

የዘመቻው ዋና አላማ በአለም አቀፍ ሚዲያዎች የሚስተዋሉትን የሀሰተኛ መረጃዎች ጦርነት፣ የውጭ ጣልቃ ገብነትንና ለታጣቂዎች የሚደረግ ድጋፍ ለመቃወም እንደሆነ ይነገራል። አሜሪካዊውን ዝነኛ ኮሚሲያን እና ፀሀፊ ትሬቨር ኖህ ጨምሮ በተለያዩ ሀገራት የሚኖሩ የአፍሪካ ሀገራት ዘመቻው የመላው አፍሪካውያን ዘመቻ አድርገው የወሰዱትና የተቀላቀሉት ዘመቻ ነው። የማህበራዊ ሚዲያ ዘመቻውን ተከትሎ ወደ ተቃውሞ ሰልፍ ያደገው እንቅስቃሴው ከብራሰልስ ተነስቶ የአሜሪካ እና የደቡብ አፍሪካ ጎዳናዎች ላይ ተንፀባርቋል። በየከተሞቹ በታየው ሰልፍ የአሜሪካና አውሮፓ ሀገራት በመንግስት ላይ እስከማዕቀብ የሚደርስ ጫና ማሳደራቸውን ፣ የውጭ ጣልቃ ገብነትና እና በሀሰተኛ መረጃ የተከፈተውን ጦርነት የሚቃወም ነው።

እንደ Tiktok ባሉ የማህበራዊ ሚዲያዎች የተለያዩ አፍሪካውያን ዘመቻውን ተቀላቅለዋል። የሩዋንዳ የኬንያ እና የላይቤሪያ ዜጎች ዘመቻውን ቀድመው ከተቀላቀሉ አፍሪካውያን መካከል ሲጠቀሱ በቡሪኪናፋሶ የፈረንሳይን የእጅ አዙር ቀኝ ግዛት የሚቃወሙ እንቅስቃሴዎችም ተደርገዋል። አፍሪካዊነትን የሚያቀነቅኑና (Pan-Africanist) ፣ ለጥቁር ህዝብ መብት ተሟጋች የሆኑ ግለሰቦችና ተቋማት ዘመቻውን አቀጣጥለውታል። በያዝነው የ21ኛው ክፍለ ዘመን መረጃ ትልቁ መሳሪያ ነው። አሁን አሁን ማህበራዊ ሚዲያ የየአገሪቱን ፖለቲካዊ ኢኮኖሚያዊ እና ማህበራዊ ለውጦች በመፍጠር ረገድ

ተወዳዳሪ ያልተገኘላቸው ወደ መሆን ተሸጋግረዋል። የፀደዩን የአረብ አብዮትና የቅርብ ግዜውን የአሜሪካ የፖለቲካ ውዝግብ ፣ የጥቁር አሜሪካውያን ንቅናቄ እና መሰል ክስተቶችን ብንመለከት መፀነሻ እና መወለጃቸው ይህ ማህበራዊ ሚዲያ ነው። ያለፉትን 5 አመታት የኢትዮጵያ ፖለቲካ በመዘወር ሂደት ውስጥም ቢሆን ማህበራዊ ሚዲያ የነበረው አስተዋፆ እጅግ ከፍተኛ ነው። የወጣቶችን ንቅናቄን ከማቀጣጠል አንስቶ ገዢ ፓርቲን ገርስሶ እስከመጣል ለደረሱ የፖለቲካ ለውጦች ትልቅ አበርክቶ ነበረው። ከዚያ በኋላም ለተስተዋሉ እጅግ አደገኛ የዘረኝነት እና የተቃውሞ ድርጊቶችን በማቀጣጠል እና በማራገብ ተወዳዳሪ ያልተገኘለት መድረክም ሆኖ ቆይቷል።

አሁን ባለው የሀገራችን ነባራዊ ሁኔታ በመረጃ የሚደረግ ጦርነት መሰል ዘመቻዎች ሚናቸው የሚተካ አይደለም። በተለይም በግጭትና ጦርነት ውስጥ ባለች ሀገር በማህበራዊም ሆነ በዋነኛ መገናኛ ብዙሀን የሚነዙ ወሬዎች በህዝቡ ስነ-ልቦና ላይ የሚያደርሱት ጫና ከፍተኛ ነው። የማህበራዊ ሚዲያ አጥኚዎች እንደሚገልፁት በማህበራዊ ሚዲያ የሚሰራጩ መሰል መረጃዎች የሰዎች ውሳኔ ላይ ተፅዕኖ በማድረግ ፣ ብዛት ያላቸው የማህበረሰብ ክፍሎችን በማነሳሳት ፣ ህዝቦች በመንግስታቸው ላይ ቅራኔ እንዲኖራቸው እና እንዲቃወሙ ፣ የተቀረው አለም ተዋጊ ሀይሎችን እንደ ህጋዊ አካል እንዲመለከታቸውና እንዲደግፋቸው በማድረግ ጦርነት ሀያላት ሀገራት በሚፈልጉት መንገድ ብቻ እንዲቋጭ ያደርጋሉ።

ታዲያ እውነትን በማጋፈጥ ፣ አንድነትን በማሳየት ፣ የውሸት ትርክቶችና የበላይነቶችን በመቃወም የሚደረጉ መሰል ዘመቻዎች ይህን ጫና በመቋቋም ረገድ ትልቅ ሚና አላቸው። እስከዛሬ አጥፊ ጎኑን በመጠቀም የዋለልንበት ማህበራዊ ሚዲያ መሰል መልክ ባላቸው እንቅስቃሴዎች ሲተካ ከውጭ የሚመጣውን ጫና ለመቋቋም ትልቁ መሳሪያ በመሆን ያገለግላል። ይህ የይበቃል ዘመቻ አፍሪካውያን ዛሬም ድረስ ጠፍሮ ከያዛቸው የእጅ አዙር ቀኝ ተገዢነት ለመላቀቅ እምቢ እንዲሉ ዳግም በር የሚከፍት ዳግማዊ-አድዋ ይሆን ይሆን? ኢትዮጵያስ ይህን የመረጃ ጦርነት አሸንፋ ሚዛኑን ትደፋ ይሆን?

ዶ/ር ማህሌት ብርሃኑ

የውስጥ ደዌ ስጌሻሊስት
mahletberhanu6@gmail.com

ያገባታል

የሆኑ ጥንዶች የኤችአይቪ ምርመራ ለማድረግ ከአንድ ሆስፒታል ተገኝተዋል። አንድ ሌላ ሰው አብሯቸው አለ። ከሴቷ ወገን ነው። የኛ ሃገር ሰው በየሄደበት የሚገጥመውን ሰልፍ ከአላፊ አግዳሚው ጋር እያወጋም አይደል ጊዜውን የሚገፋው? ወግ ጀመሩ። ጥንዶቹ ከወራቶች በኋላ ጋብቻ ሊፈፅሙ ነው። ከጋብቻው በፊት ራሳቸውን ለማወቅ ነው አመጣጣቸው። ከሴቷ ወገን የሆነው አጃቢ ደግሞ አስመርማሪ መሆኑ ነው። ልጅቷ ደጋግማ አንድ ነገር ስትጠይቅ ከጆሮዬ ገባ። “ምርመራው ከሶስት ወር በፊት ያለውን ነገር ብቻ አይደል የሚያሳውቀን? ከሶስት ወር በኋላ ካልደገምነው ሰላለፉት ወራቶች ሁኔታ እንዴት እርግጠኛ መሆን እችላለሁ?” ደጋግማ ትጠይቃለች። መላሽ ይዘላብዳል።

ለስምህ ማነው? የሚል ጥያቄ የቤት ቁጥራችን 234 ነው በሚል መልስ መመለስ ዓይነት መዘለበድ። ብላ ብላ አልሰማ ሲላት ልትጠይቅ ወደ እኔ ዞረች። “ወገንየው” ዘራፍ አላለም መሰላችሁ!! “ዝም በያት ዶክተር እርሷ መዓት ነው የምታወራው” አለች። ባልየው በለሆሳስ “ተዋት ትጠይቅ” ይላል። እንደው በጣም በለሆሳስ ፤ አለ አይደል እጅግ ዝግ ብሎ ፤ በታችኛው ዲቪዚዮን ፤ ከሁለቱም ወገን እንዳይነካካ። ጣልቃ ገባሁ። “አልተሳሳተችም እኮ ልክ ናት” ስለው ወገንየው ጭራሽ ብልጭ አለበት። “እንዴት ትጠረጥረዋለች ይሄን ሰው?” አለ በንዴት “እንግዲህ የመተማመኑን ጉዳይ እራሳቸው ያወራረዳሉ። ምርመራውን በተመለከተ ግን የአሁኑ ምርመራ ያለፈውን የሶስት ወር ሁኔታ ሊነግረን አይችልም። ቀጣዩን ሶስት ወር ተጠንቅቆ ቆይቶ ድጋሜ መመርመሩ ተገቢ ነው። ጥቅሙ ለሁለቱም ነው። ደግሞ ጥቅሙ ለሷ ብቻ እንኳን ቢሆን ለራሷ ጤና ከራሷ ሌላ ማን ሊቆምላት ይችላል?” አልኩት። “እኔ እኮ ወንድሟ ነኝ” ሲለኝ ይልቁን ቅር አለኝ። “እና ወንድም ከሆንክ አግዛት እንጂ!! የጠየቀችው ነገር ስህተት የለውም ደግሞ” አልኩት።

“እረ እሱ ጥሩ ሰው ነው የሚጠረጠር አይደለም” ብሎኝ እርፍ። አ...ሄ...ሄ.. በሽታው መቼ ጥሩና እርኩስ መለያ ሆነ? አንተ ደግሞ የዋህ ሰው ነህ አልኩኝ በሆዴ። መቼም እንደዚህ አልለው ነገር።

ቀባብቼ መለስኩለት። “ጥያቄዎ ልክ ነው። ጉዳዩ የራሷ እስከሆነ ድረስ ደግሞ ለምን ዝም ታስብላታለህ?” ትክ ብሎካየኝበኋላ “አይሴቶች!!!! ...አየህአይደል ተባብረው ሲያመምፁብን?” በቀልድ መልክ ጣልቃ ጣል አደረገ።

ወይ አመፅ... አመፅ እንዲህ ነው እንዴ? እውነት ግን ለዚች ሴት ራሷ ለራሷ ባትቆም ኖሮ ማን ይቆምላት ነበር? የገዛ ወንድሟ ከእርሷ ጤና የወደፊት ባሏ ታማኝነት ጥያቄ ውስጥ መግባቱ ይበልጥ ካንገበገበው ለራሷ ጠበቃ መሆን የምትችለው ራሷ ናት። በርግጥ ሁሉም ሰው አንድ አይደለም። እንኳን ለገዛ እህቱ ለአላፊ መንገደኛም ጥብቅና የሚቆም አለ። ልጅት እስከመጨረሻው አላቆመችም። ከሶስት ወር በኋላ ምርመራቸው አይቀሬ መሆኑን ደግማ ተናገረች። ወንድምየው ዳግም መንተግተግ ሲጀምር ባልየው ጠንከር ብሎ “ተዋት..ችግር የለውም እንመረመራለን” አለ። ጎሽ አልኩኝ። ጥንካሬዋ ደስ አለች።

አፈናውን በጄ ብላ ለመቀበል ፈቃደኛ አልነበረችም። ኃላ አደረገውም አላደረገውም የወደፊት ባሏም አፈናው ላይ ላለመሳተፍ ጥረት አድርጓል። መቼም በታችኛው ዲቪዚዮን ቢሆንም ይያዝለታል። ድምፅ ላጠራቸው እንስቶቻችን ድምፅ ስንሆን አብዛኞቻችን (ወንድም ሆንን ሴት) ከበሮ እንዲመታ ሀውልት እንዲቆምልን እንጠብቅ ይሆናል። ግን ወደፊት የምናልመውን አለም ለመፍጠር ሁላችንም ያለብን ሐላፊነት ነው። ውለታ እየዋልንላት አይደለም። ትርፉ ለራሳችን ነው። ለገዛ ጤናዋ እንዳትቆም ከተከለከለች ፤ ሌላ ከስንት ነገር ልትከለከል ትችል ይሆን? ይህች ሴት ደፍራ ተናገረች። ግን በየቤቱ ስንት መናገር ድምፅ ማለማት ያቃታት ሴት ትኖር ይሆን? ስንት የታፈነች ሴት ትኖር ይሆን? ልብ በሉልኝማ አፋኝ ሁሌ ወንድ አይደለም። እናት፣ ወንድም፣ አባት፣ አህት በአጠቃላይ ማህበረሰብ አላስተነፍስ ሊል ይችላል። እና ለዚች ፀጥ ለተደረገችው ማን ይቆምላታል? እንደ ደንቡ ከሆነ ስለ ራሷ ያገባታል።

ስለወጡ ሰለእንጀራው ያገባታል እንደተባለው፤ ስለገዛ ጤናዋ ያገባታል። ስለቤቱ ፅዳት ሊያገባሽ ግድ ይላል እንደተባለችው ስለትምህርቷ፤ ስለሀገሯ ያገባታል። የንዳው ብቻ ሳይሆን የገሀዱም ያገባታል።

ፍራኦል መስፍን
firaolmesfin8@gmail.com

በጦርነት ጊዜ የአዕምሮ ጤንነትዎን መረዳት

በሀገራችን ላይ ጦርነት እና የጦር ወሬ መስማት ከጀመርን ሰነባብተናል። ጦርነቱን ተከትሎ በተፈጠሩ ቀውሶች እና መፈናቀሎች፣ አብዛኛዎቹ ሰዎች ፣ የጭንቀት ፣ የሀዘን ፣ እና የንዴት ስሜቶችን ማስተናገዳቸው ጤናማ እና ተገቢ ናቸው። ነገር ግን አንዳንድ ሰዎች ለጦርነቱ የበለጠ ጥልቅ እና ደካማ ምላሽ ሊኖራቸው ይችላል።

ሁሉም ሰው በአስቃቂ ሁኔታ ላይ በተለያየ መንገድ ምላሽ እንደሚሰጥ እና እያንዳንዱ ሰው ለከባድ ስሜቶች የራሱ የሆነ የመቻቻል ደረጃ እንዳለው ማስታወስ አስፈላጊ ነው። እነዚህን ስሜቶች ለመቋቋም ለራስህ እና ለሌሎች ልታደርጋቸው የምትችላቸው አንዳንድ ነገሮች አሉ። በዓለማችን ውስጥ መስማራታችን ፣ ከሰዎች ጋር መገናኘታችን እና ከፊታችን ስላሉ ፈተናዎች ብሩህ አመለካከት መያዝ ሌሎች አስቃቂ ጊዜያትን ለማለፍ ቁልፍ ናቸው ይላሉ። በእርግጥ ፣ በችግር ጊዜ ፣ ሰዎች ህይወታቸውን እና የህይወት እርካታን የሚያሻሽሉ ለውጦችን ማድረግ ይችላሉ።

ለተዛባ ሁኔታ መደበኛ ምላሽ ምን እንደሆነ እና ምን ምልክቶች የበለጠ ከባድ ችግር እንዳለብዎት ማወቅ ከአእምሮ ጤና ባለሙያ እርዳታ መቼ እንደሚፈልጉ ለማወቅ ይፈቃዎታል።

የተለመዱ ምላሾች

በጦርነት ጊዜ፣ ወይም በአስቃቂ ሁኔታ ስሜትዎን ለመቆጣጠር መቸገር የተለመደ ነው። ብዙ ሰዎች እንደዚህ ያሉ ምልክቶች ያጋጥሟቸዋል፦

- ❖ አለማመን እና ድንጋጤ
- ❖ ስለወደፊቱ ፍርሃት እና ጭንቀት
- ❖ ግራ መጋባት፣ ውሳኔዎችን ለማድረግ
- ❖ ትኩረት የማጣት

- ❖ ግዴለሽነት እና ስሜታዊ መደንዘዝ
- ❖ ቁጣ
- ❖ ሀዘን እና የመንፈስ ጭንቀት
- ❖ የአቅም ማጣት ስሜት
- ❖ በአመጋገብ ዘይቤ ላይ ከፍተኛ ለውጦች ፣ የምግብ ፍላጎት ማጣት ወይም ከመጠን በላይ መብላት
- ❖ “በማይታወቅ ምክንያት” ማልቀስ
- ❖ ራስ ምታት እና የሆድ ህመም
- ❖ ለመተኛት መቸገር
- ❖ ከመጠን በላይ አልኮል እና አደንዛዥ ዕፅ መጠቀም

እርዳታ ለመፈለግ ምልክቶች

ስሜቶች ካልጠፉ ወይም በጣም ኃይለኛ ከሆኑ በዕለት ተዕለት ኑሮዎ ውስጥ የመሥራት ችሎታዎን ሲያበላሹ የአእምሮ ጤና እንክብካቤ የሚያስፈልገው ሊታወቅ የሚችል መታወክ ሊኖርብዎ ይችላል። ለተፈጠረው ቀውስ መደበኛ ምላሽ እየሰጡ እንደሆነ ወይም የአእምሮ ጤና ችግር እያጋጠመዎት እንደሆነ ለማወቅ የሚረዱዎት ምልክቶች አሉ። እነዚህ ምልክቶች የሚከተሉትን ያካትታሉ።

- ❖ ስለ ጦርነት ወይም አስቃቂ ክስተት ቅገኞች እና ተደጋጋሚ ሀሳቦች
- ❖ ስለ ጦርነቱ ወይም ስለ አንድ አስቃቂ ክስተት ማሰብ ማቆም አለመቻል
- ❖ አስቃቂ ክስተትን የሚያስታውሱ ሀሳቦችን፣ ስሜቶችን ወይም ንግግሮችን ማስወገድ
- ❖ አስቃቂ ክስተት የሚያስታውሱ ቦታዎችን ወይም ሰዎችን ማስወገድ
- ❖ አስቀድሞ የታሰበ የወደፊት ስሜት መኖር
- ❖ ለመተኛት መቸገር

- ❖ የመዝለል ወይም በቀላሉ የመደንገጥ ስሜት
- ❖ ስለ ደህንነት ከመጠን በላይ መጨነቅ
- ❖ የጥፋተኝነት ስሜት፣ ዋጋ ቢስ ወይም ተስፋ ቢስነት
- ❖ በእንቅስቃሴዎች ደስተኛ አለመሆን
- ❖ ስለ ሞት ወይም ራስን ስለ ማጥፋት ማሰብ

እነዚህ ምልክቶች ከታዩ፣ አልያም እነዚህን ስሜቶች የሚሰማዎ ከሆነ እባክዎን በአቅራቢያዎት ወደሚገኝ የአዕምሮ ህክምና ተቋም በመሄድ ከባለሙያ ሙያዊ ድጋፍን ይጠይቁ።

ለመቋቋም ጠቃሚ ምክሮች

ስለ ጉዳዩ ይነጋገሩ፡- ከሌሎች ጋር በመነጋገር፣ ጭንቀትን ማስታገስ እና ሌሎች ስሜትዎን እንደሚጋሩ መገንዘብ ይችላሉ።

እራስዎን መንከባከብ፡- ብዙ እረፍት ያድርጉ እና የአካል ብቃት እንቅስቃሴ ያድርጉ ፣ ከመጠን በላይ መጠጣትን ያስወግዱ ፣ ምግብ በትክክል ይመገቡ። ከፍተኛ የካሎሪ እና የስብ ይዘት ያላቸውን ምግቦች ያስወግዱ።

ለጦርነቱ ምስሎች ያሎትን ተጋላጭነት ይገድቡ፡- በተለይም በምስል በማህበራዊ የመገናኛ አውታሮች እንዲሁም በቴሌቭዥን የሚቀርቡ ፕሮግራሞችን ያስወግዱ።

አንድ አዎንታዊ ነገር ያድርጉ፡- ደም ይስጡ፣ በሠራዊቱ ውስጥ ላሉም ሆነ በጦርነቱ ለተፈናቀሉ የድጋፍ ዝግጅቶች ያዘጋጁ፣ ጦርነቱን ብደግፉም ቢቃወሙም ፣ ለተመረጡት ባለስልጣናት ደብዳቤ ፃፉ ፣ ሃሳብዎን ያጋሩ ፣ በማህበረሰብ ስብሰባዎች ላይ መሳተፍን ይልመዱ ፣ ወዘተ...

እርዳታ ይጠይቁ፡ እርዳታ መጠየቅ የድክመት ምልክት አይደለም። ከታመነ ዘመድ ፣ ጓደኛ ወይም መንፈሳዊ አማካሪ ጋር ይነጋገሩ። የባለሙያ እርዳታ ከፈለጉ ፣ እባክዎን በአቅራቢያዎት ወደሚገኝ የአዕምሮ ህክምና ተቋም በመሄድ ከባለሙያ ጋር ይነጋገሩ።

ቅንድል

**ADVERTISE
HERE**

የደውሉብን!

0912178520

0920019699

የቴዎድሮስ ካሳሁን (ቴዲ አፍሮ) የሀገራዊ ብሔርተኝነት ግንባታ ፕሮጀክት

ሀገር ለምትባል ረቂቅ ኅልዮ ዘመን የራሱን ገፅና ኅላዌ ያላብሳል።

የ1962ቷ የዋለልኝ ባለ አምስት ገፅ ፅሁፍ፤ ዳፋዋ ለእኛም ትውልድ ተርፏል። (በእርግጥ እዚህ መድረክ ላይ ከመውጣቱ ሁለት አመት ቀደም ብሎ “የናዚራው እስረኛ” በሚል አዲስ ዘመን ጋዜጣ ላይ በስነፅሁፍ ውድድር ተሸላሚ የነበረውና ሎተሪ አሸንፎ ሙሉ ገንዘቡን ለቤተሰብ የሰጠው ዋለልኝ ያለ አንዳች ገፊ ምክኒያት ይሄን ፅሁፍ ባፈ አንልም። ኤርትራዊ ፍቅረኛውን ዶ/ር ማርታንና አብሮአቸው ታስሮ የነበሩ ሰዎችን ጠርጥረን እንቀጥላለን።

በሰባዎቹ ባቆጠቆጡት ብሔር ተኮር ፖርቲዎችም ምክኒያትም ሀገራዊ-ብሔርተኝነት ተዳፍኗል። ኢህአዲግ መራሹ እንደ አንድ የፖለቲካ ስልት በመቁጠር ጉዳዩን አጉኖ እልፎችን ስልቅጦ መንበሩን አደላድሏል።

በአድዋ ድል አልበገር ባይነትን የመጎናፀፋችንን እና የኩራታችን ምንጭ የመሆኑን ያህል፤ በአትሌቶቻችን ድል እና በብሔራዊ ቡድኖችን አሸናፊነት የመደሰታችንን ያህል አያት፤ አባቶቻችን የወደቁለት ሰንደቅ፤ የማንነታችን መገለጫ የሆነ ባንዲራ እስካያስማማን ድረስ ተለያይተናለ። ይሄ የገደደው ቴዎድሮስ ካሳሁን (ቴዲ አፍሮ) ግጥምን ከዜማ አዋህዶ ዘገሩን ወደረ።

ለአንድ ሀገር ዜጎች ዘላቂ ሰላም እና እድገት የወል ሀገራዊ ህሊና፤ የሚጋሩት የጋራ ማንነት ያስፈልጋቸዋል። ሀገራዊ ብሔርተኝነት ተቀራራቢ ፍላጎት ያላቸው ዜጎችን በመፍጠር የበለፀገች ሀገርን ያነብራል፤ የመነጠል ዝንባሌንም ያከስማል።

በ1870 እኤአ ከፈረንሳይ ህዝብ ከፊላ ፈረንሳይኛ አይችልም ነበር።

ይህ እንግዲህ ከፈረንሳይ አብዮት በኋላ መሆኑ ነው። በዛ ዘመን ለነበሩ የፈረንሳይ ህፃናትም “እንግሊዛዊ ነህ ወይስ ራሺያዊ?” ተብሎ ለቀረበ ጥያቄአቸው አንዱም “ፍሬንች ነኝ” ሳይል ቀርቷል።

ከ1861 እስከ 1865 እኤአ የእርስ በእርስ ጦርነት ውስጥ የነበረችው አሜሪካ ዛሬ ዛሬ ያለማንም አስገዳጅነት በየሲኒማቤቱ ሳይቀር ብሔራዊ መዝሙራቸውን በከፍታ የሚዘምሩ ዜጎችን አፍርታለች። ወቅቱ ሱማሌ ኢትዮጵያን የወረረችበት ነው። የእኛ ሰራዊት የዚያድባሬን ሰራዊት አባሮ ጅጅጋ አደረሰው። ንድ መንግስቱ ለበዓሉ ግርማ የምስራቹን በስልክ ነገሩት። ባፈና አነበበላቸው።

“ሊቀመንበሩም” ንድ በዓሉ ባንዲራችን ካራማራ ተራራ አናቱ ላይ ተተክላ ትውለበለባለች ብለሃል። እኛ የተከልናት ታች ነው ጅግጂጋ ውስጥ።”

“ንድ ሊቀመንበር እኔ የታየችኝ ተራራው ላይ ነው። እናውርዳት እዚያው የተከልኳት ቦታ ትውለብለብ?”

“እሺ እዚያው ትሁንልህ”

የከያኒ ምናብ እንግዲህ እንዲህ ነው። ሰው ተፈጥሮው ለኪነ ጥበብ እንደማድላቱ መጠን የጥበብ ዘርፎች ብሔራዊ ስሜትን በመፍጠር ረገድ ያላቸው ድርሻ ይሄ ነው አይባልም። ከያኒ ከሚኖርበት የዘመን መንፈስ ስጋ ደም መንሳቱ ከቶ አይቀርም።

በስራዎቻቸው ትስስሮሻችን ሊነግሩን ከሻቱ አንድነትን ከባህል ወግ ስርዓትና አኗኗራችን ሊጠልፉ ከታተሩ ጥበበኞች መካከል

የሎሬት ፀጋዬ “ይድረስ ለማላውቅህ ወንድሜ” የደበበ ሰይፉ “ከአክሱም ጫፍ አቁማዳ” የጂጂ “እኔን የራብኝ ፍቅር ነውን እንጠቅሳለን።

‘ ‘ እኔስ እስካይሽ ጨነቀኝ ሀገሬ መምጫሽ ናፈቀኝ ‘ ‘

ቴዲ አፍሮ ሀገር ተኮር ሙዚቃዎች እንደተጠበቁ ሆነው እንደ “አልሞላም ኪሴን፣ ሼመንደፈር፣ አይዞህ ልቤ ፣ ኻብ ዳህአክ ” ወዘተ ያሉቱ ስራዎች ሞራል ሰባኪ ተስፋ አሰናቂ ሆነው እናገኛቸዋለን።

ወቅታዊነታቸውን ተክትሎ የሰራቸው “**ዋሊያ ዋሊያ**” “**አንበሳ ቀነኒሳ**” “**ደግሞ በዓባይ** እንዲሁም የአሁኑ “**አርማሽ/ቀና በል**” አጋጣሚውን በመጠቀም ይሄንኑ ሀገራዊ ብሔርተኝነት የማንገስ ትልሞ አንድ አካል አድርገን መውሰድ እንችላለን።

ሙዚቀኛው ለፆታ ፍቅር የተዘመኑ በሚመስሉ ስራዎች ሳይቀር ማህበራዊ ህፃኖችን ይነቅላል።

ለአብነት ያህል

“**ሰንበሬ**” በሚለው ስራው

**“ታላቅና ታናሽ ምላስና ሰንበር
ያስገምታል ስጋሞቶ ለሚቀበር”**

የሚሉ መመዳደብን የሚያመለክቱ ስንኞች

እናገኛለን።**ማዘንድ ይደር /አምሳለ ጦቢትም** አንድ አፍቃሪ ለሚወዳት ያዘመው ቢመስልም ከሀገሩ ርቆ መኖር ለሚያቅተው ሰውም ጭምር የተዘመ ነው።

በ’ቴዎድሮስ’ ሙዚቃውም

“አምጡ ቆርጣችሁ አሹሩባው ላይ

ኪዳን እንሰር እንዳንለያይ ”

ሲል አዘጋጅ።ገጣሚና ባለቅኔ ኤፍሬም ስዩም የቴድሮስን የግዛት አንድነት እቅድ በሹሩባው የፈከረበት ተናዳፊ ግጥም አለው። ተዋቡ ጸጉሩን አስራ አራት ቦታ ስትሰራ የሚተርክና 14ቱን ክፍለሃገራት የመመስረት እቅዱን የሚያሳይ።

ሙዚቀኛው ከመጀመሪያ አልበሙ ጀምሮ የሀገሩ ነገር የሚገደው ልባም መሆኑን አሳይቷል። በመጀመሪያ አልበሙ “ሌቦ”...”ሀገሬ”በተሰኘው ዘፈኑ በሀገሩ ናፍቆት የሚብሰለሰል ካራክተር ስሏል።

**“የሀገሬ ናፍቆት እህህ እያሰኘኝ
ስተክዝ ጠዋት ማታ”** ይላል።

አዲሱ ሙዚቃው ቴዲ የናፈቀት የቷን ኢትዮጵያ?

ብላቴናው በቅርብ ለጆሮ ባደረሰው **አርማሽ/ቀና በል** ሙዚቃው ውስጥ

“እኔስ እስካይሽ ጨነቀኝ

ሀገሬ መምጫሽ ናፈቀኝ” ይላል።

በአርማሽ ሙዚቃው መሃል

“በልጅነቴ...” የሚሉ ሀሳቦችን የተጠቀመ ቢሆንም የአርማሽን ደፍ የረገጠው ቴዲ ልጅነት ላይ ያለችው የሚናፍቋት አይደለችም። ታዲያ የቷ ኢትዮጵያ? ያቺ “ኢትዮጵያ” አልበሙ ላይ ያለችው ኢትዮጵያ፣ ያቺ “ይራቅ ይራቅ ችግር ከምድርሽ ሙሉ ሙሉ ይሁን ሲሳይሽ” ያላት ኢትዮጵያ ያቺ

**“በሰሜን በደቡብ በምራቅ በምዕራብ ላይ
ሙሉ ይሁን ያንቺ ሲሳይ ”**

ያላት ኢትዮጵያ። የልጅነቴ ኢትዮጵያ፣ የእድሜ ሳይሆን የሙዚቃ ልጅነቴ ኢትዮጵያ። ሰማይ ላይ የምትታየው ኢትዮጵያ!

የዚህ ፅሁፍ አዘጋጅ ጠብቆቱ የነበረው እንደ ‘ደሞ በአባይ’ ቀስቃሽ ሙዚቃ ነበር። ግን ሙዚቃው የሚያስተክዝ ነው። ባልተለመደ መልኩም ብዙ ደቂቃ የሚቆይ ሙዚቃ ነው።

በአርማሽ/ቀናበል የኢትዮጵያ ትናንት ዛሬና ነገ

ኢትዮጵያን ጊዜ መቆጠር ሲጀመር የነበረች አድርገው የሚወስዷት አሉ። ብዙ ታሪክዊ ክስተቶችን የታደመች፣ ከአራቱ ወንዞች አንዱ የሆነው ግዮን ከአብራኳ የተገኘ ናት።

ሙዚቀኛውም ትናንቷን ሲያወሳ

“ወጥተሽ በምስራቅ አንቺ የዓለም ጀንበር” ይላታል።

ያለፈችበትን ሁነት ሲያነሳም
 “የአርበኞች የድል ችቦ ለትውልድ እንዳበራ”
 እያለ በመስዋዕትነት የፀናች መሆኗን ያነሳል።

ዛሬንም

“እኛስ ከመንገድ ላይ በዘር ጉንፋን ታመን”
 እያለ የተጣባንን የዘር ልክፍት በእዝነትና በቁጭት ያነሳዋል።ነገ
 “ዝም ያለ መስሎን ኢትዮጵያዊነት
 ማንም አይገታው የተነሳለት”

ሲል በተስፋና በምኞት ወደራሱ ይጎትተዋል።
 ስነ ግጥምን ኪነ ጥበባዊ አክሊል የሚያቀዳጀው እንግዲህ እንዲህ አይነቱ ምናብ ነው።

#ሆነሽ መስከረም

“ዘመን አድሰሽ በፍቅር ቀለም
 ብቅ በይ ኢትዮጵያ ሆነሽ መስከረም” እያለ ናፍቆቱ ኢትዮጵያን ይጠራል።

“እቱ አበባሽ ስትለኝ ክርማ
 ጥላኝ ሄደች በሀምሌ ጨለማ”

(የአዲስ አመት የሴቶች ጨዋታ)

ጨለማው፣ የክረምቱ ጊዜ አልፎ ብራ የሚሆንበት፣ ወንዞች የሚጎድሉበት፣ አዲስ ተስፋ የሚያስገኝ አዲስ ዘመን ማብሰሪያ ነው መስከረም።አሁን ሀገራችን ሀምሌ ላይ ትገኛለች። የዘረኝነት ጨለማ ወርሷታል። የአንድነት መስከረም ይምጣል። የመሆን አለመሆን ከፍ ሲልም የህላዌ ውሉ ጊዜ ላይ ተቋጥሯል። የመስከረም አዋይ ምሁ ወበት ነው። የጠሩ ወንዞች ለስለስ ባለ ድምፅ ታጅበው ይጓዛሉ። ወፎች ለመስከረሙ አኩቱት ያቀርባሉ። ጧቱ ሲባጅ ፀሀይ በሚራዦቿ ስታነጣጥር፣ ደግሞ ረፋዱ ላይ ስትሸከረመም፣ ከነሀምራዊ ግባቷ ስትሰናበት... መስከረም ልዩ ናት፣ አብሳሪ እግሮች አሏት።

ኢትዮጵያ መስከረምን ሆና ትምጣልን!
 ለይኩን! ለይኩን!

ዶ/ር ፀደይ ወንድሙ
የዩኒቨርሲቲ መምህር
tseday2013@gmail

እየወደቀ ያለው የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም

(BRI፣ B3W እና Global Gateway) (ዐዲስ ኢኮኖሚ ሥርዐት ውልደት መጣች ?)

የኮሚውኒስቱ ጎራ አሜሪካንን ኢምፔሪያሊስት ናት ሲላት ቆይቷል (ከነአባባሉም “ኢምፔሪያሊዝም ይውደም” ነበር)። ለአሜሪካዊያን ግን ራሳቸውን እንደ ኢምፔሪያሊስት ማሰብ ሩቅ ነበር (“Americans are not in the habit of speaking of themselves as imperialistic” ሲል ይገልጻል ፖል ቫርግ “Imperialism and the American Orientation toward World Affairs” በተሰኘ መጣጥፉ (እ.አ.አ. በ1966 የተጻፈ ነው))። የአሜሪካንን ኢምፔሪያሊስትነት በተመለከተ በአሜሪካን ምሁራን መካከል ጥቂት ክርክሮች የነበሩ ቢኾንም፣ በአሜሪካ የትምህርት ሥርዐት ውስጥ ከመጀመሪያ ዲግሪ የፖለቲካ ሳይንስ ጥናት ጀምሮ አሜሪካንን እና ኢምፔሪያሊዝምን ማገናኘት ከ”ሙሁራዊ” ክብብ ማፈንገጥ ተደርጎ ይታያል። ይኸንን የሚነግረን ሚካኤል ፓረንቲ፣ እ.አ.አ. በ1995 አንድ መጽሐፍ አሳተመ፣ Against Empire የተሰኘ። ይኸ መጽሐፍ ከወጣ በኋላ የብዙዎች ዐይን የተከፈተ ይመስላል።

እንደፓረንቲ ከኾነ የኢምፔሪያሊዝም አስተሳሰብ እና ድርጊት ለረጅም ጊዜ በሰው ልጅ ታሪክ ውስጥ የዘለቀ ቢኾንም፣ ከአሜሪካ ጋር እንዳይያያዝ በተለያዩ አገላለጾች ሲሸፋፈን ቆይቷል። ለምሳሌ በግዛትነት የተያዙ አገራትን (“empires”)፣ “commonwealth”፣ “dominion” ወይም “territory” ብሎ በመጥራት፣ ወይም ደግሞ ግዛት ለማድረግ ጦርነት ሲደረግ ሰበቡን “አገር ለመከላከል”፣ ለ”ብሔራዊ ደኅንነት”፣ እና “መረጋጋትን ለማስጠበቅ” በማድረግ።

የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ከመቶ ዓመታቶች በፊት ከነበሩት ኢምፓየሮች የሚለየው ካፒታሊስት መኾኑ ነው። ከረጅም ጊዜ በፊት የሚደረጉ የግዛት ማስፋፋቶች ሃብት ለመዘረፍ፣ ለማስገበር፣ የወርቅ ማዕድን ለመሰብሰብ ወይም ለክብር የሚደረግ ነበር።

ካፒታሊስታዊውን የሚለየው ግን፣ በሚስፋፋባቸው አገሮች ላይ በአነስተኛ ክፍያ ጉልበትን በመበዝበዝ እና በገበያ ሥርዓታቸው ውስጥ ሰርዖ በመግባት ካፒታልን ወደራሱ ስለሚያከማች ነው። ካፒታል የሚያከማቸውም በሚይዛቸው አገሮች ላይ ኢንቨስት በማድረግ፣ በኢኮኖሚያቸው፣ በባህላቸው እና በፖለቲካ ሥርዓታቸው ላይ የበላይ በመኾን የምርት ሥርዓታቸውን ከዓለም ዓቀፍ ገበያ ጋር በማስተሳሰር ነው።

በ1902 (እ.አ.አ.) ጆን አትኪንሰን ሆብሰን (J. A. Hobson) Imperialism: A Study በሚል ርዕስ በተጻፈው መጽሐፉ እንደሚከራከረው ከኾነ፣ የኢምፔሪያሊዝም ዋነኛው መንስዔ ኢኮኖሚያዊ ነው (በእርግጥ ፖል ቫርግ እና ጄምስ ፔትራስ በሌላ አገር የመዋጥ “ፍርሃት” ሌላው ምክንያት እንደኾነ ይስማማሉ)። ኢምፓየራቸው (ግዛታቸውን) የሚያስፋ አገራት ባለሃብቶች የምርት መትረፍረፍ ሲያጋጥማቸው ያንን ወደሌሎች አገራት ተጨማሪና የተሻለ ትርፍ እንዲያመጣ ዐዲስ ገበያ በመፈለግ በኢንቨስትመንት መልክ ይወስዱታል። ስለዚህ ኢምፓየር ከካፒታሊዝም ጋር የተሳሰረ ነው (የትስስር ዐይነቱ አከራካሪ ቢኾንም)።

በዚህ ረገድ ከተመለከትነው፣ የአሜሪካ ኢምፓየር መስፋፊያ መንገዱ በዲፕሎማሲ ወይም በጉልበት እጃቸውን በሚሰጡ አገራት ውስጥ፣ የኢኮኖሚ ሥርዐቱ ነጻ ገበያ እንዲኾንና የግል ሃብትን የሚፈቅድ እንዲኾን በማድረግ የአሜሪካ ባለብዙ ብሔር ኩባንያዎች (ባለቤቶች) (Multinational Companies (MNCs) ስራ የገበያ ዕድል እንዲያገኙና የሃብት ክምችታቸውን እንዲያሳድጉ በማመቻቸት ነበር።

ኩባንያዎች ከሌሎች አገሮች ጋር ሲተሳሰሩ፣ ምርት ማራገፊያ ገበያ ከማግኘታቸውም በላይ የሥራ አጥ ቁጥር በመቀነስና ከፍተኛ የታክስ ገቢ ለመንግሥታቸው በማስገኘት ትልቅ ሚና ይጫወታሉ።

ይኸም ብቻ ሳይኾን ዐዳዲስ ጉልበትና የፈጠራ ዐቅምም መሳብ አስችሏቸዋል (“America, the land of dreams” ሲሉም በከፊል ከዚህ ጋር ይተሳሰራል)።

የአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝም ወርቃማ ጊዜ ከ1990ዎቹ በኋላ መደብዘዝ ጀምሯል። በተለይ እ.አ.አ. ከ2001 ጀምሮ “በሽብርተኝነት ላይ ጦርነት አውጃለሁ” ካለች ወዲህ ኢምፔሪያሊዝሙ መንገዳገድ ጀምሯል። ለምን ቢባል በዋናነት ከኢኮኖሚ ኢምፔሪያሊዝም ወደ ወታደራዊ ኢምፔሪያሊዝም (military imperialism) በመንሸራተቷ ነው።

ጆምስ ፔትራስ (James Petras) እ.አ.አ. በ2020 በጻፈውና US Imperialism: The Changing Dynamics of Global Power በተሰኘው መጽሐፉ እንደሚያስረዳው፣ ከዚህ በፊት የአሜሪካንን ሰንደቅ ዓላማ ተከትሎ ይኼ ያነበረው የባብኮዎች የኢኮኖሚ እንቅስቃሴ አሜሪካ በምትቀሰቅሳቸው ጦርነቶች ምክንያት መንገዱን ለመቀየር ተገዷል።

ለምሳሌ፣ አሜሪካ አግዛቸው የሥልጣን መንበር የተቆናጠጡ የደቡብ አሜሪካ ገዢዎች ተገልብጠው በአብዮተኛ ወይም በተሃድሷዊ መንግሥታት ሲተኩ ከቀድሞዎቹ መሪዎች ጋር ይሠሩ የነበሩ ባለብዙ ብሔር ኩባንያዎች (ባብኮዎች) የመቀጠል ፍላጎት የነበራቸው ቢኾንም፣ በወቅቱ ገዢዎቹ ሽብርተኝነትን ለመዋጋት ከአሜሪካ የቀረበውን ጥሪ አንቀበልም በማለታቸው ትርፋማ የነበሩ ባብኮዎች ተገደው እንዲወጡ ተደርጓል።

ይኸም ብቻ አይደለም፤ ቀደም ብሎ በሩቅ ምሥራቅ እና በሰሜን አሜሪካ አገሮች ውስጥ ነዳጅ በማውጣት ሥራ ላይ ተሠማርተው የነበሩ ኩባንያዎች እንደ ኢራቅ እና ሊቢያ ያሉት አገሮች ሲወድሙ አጨብጭበው ቀርተዋል።

ይኼ የድርጅቶቹን መክሰር ብቻ ሳይኾን ያስከተለው፣ የሥራ መስፋፊያ ቦታዎቻቸውን ወደ ቻይናና ሌሎች ሰላማዊ የእሲያ እና የላቲን አሜሪካ አገሮች እንዲያዞሩ አድርጓል።

ከዚህ ጋር ተያይዞም አትራፊ አሜሪካዊያን እንደነቻይና ያሉ አገሮች ላይ ያመረቱትን ወደ አሜሪካ (ወደራሳቸው አገር) እንዲልኩ (export እንዲያደርጉ) አስገድዷቸዋል።

ኢምፔሪያሊዝም ዓለምን በኹለት ከፍሎ ያያል፡ ወዳጅና ጠላት በሚል። ወዳጅ የሚባሉት አገራት “ሳተላይት” ወይም “ደንበኛ” አገረ መንግሥታት (“satellite”/“client” states) ተብለው ይለያሉ።

ሳተላይት ወይም ደንበኛ አገረ መንግሥታት የተስፋፊውን አገር ፖሊሲ አስፈጻሚዎች ሲኾኑ፣ በማንኛውም ረገድ ተባባሪዎች ናቸው። ለምሳሌ የተፈጥሮ ሃብታቸውን፣ መሬታቸውን ወዘተ ለገበያ ክፍት ከማድረግ እስከ የጦር ሰፈር መመሥረቻ (military base) እስከመኾን ይሄዳሉ። በዚህም ምክንያት ሳተላይቶቹ አገራት እንደ “ንብረት” (“asset”) ጥበቃ ይደረግላቸዋል። በተቃራኒው በጠላትነት የሚፈረጁት በአገራቸው የተፈጥሮ ሃብት፣ መሬት፣ ጉልበት፣ ገበያ እና ካፒታል ላይ ለማዘዝ የሚፈልጉት ይኾናሉ።

በሳተላይት አገሮች ላይ በአሜሪካ እርዳታ ሥልጣን የሚይዙ ኀይሎች በዴሞክራሲያዊ መንገድ ሊመረጡ የማይችሉ ስለሚኾኑ፣ ሥልጣናቸውን ለመጠበቅ የአሜሪካ እገዛ የግድ ያስፈልጋቸዋል።

እነሱም በልዋጩ ወደገበያ ሊወጣ የሚችል ማንኛውንም ሃብት በርካሽ በመሸጥ ወይም ጉልበት እንዲበዘበዝ ለአሜሪካ ባለሃብቶች በር በመክፈት ከትርፉ ላይ ይካፈላሉ። በዚህ ዓይነት መንገድ በማደግ ላይ ካሉ አገራት በስርቆት በየዓመቱ እስከ 1 ትሪሊየን ዶላር ተመዝብሮ ይወጣል።

ፔትራስ ኢትዮጵያን አስመልክቶ እንዳሰፈረው መረጃ ከኾነ እ.አ.አ. 2000 - 2009 (ከ1992-2001) ባሉት ዓመታት ከኢትዮጵያ 11.7 ቢሊየን ዶላር በስርቆት የወጣ ሲኾን፣ በወቅቱ የአንድ ኢትዮጵያዊ ዓመታዊ ገቢ 365 ዶላር አካባቢ ነበር። (በ2017 ፎርብስ አውጥቶታል በተባለው መረጃ ደግሞ ገንዘቡ 30 ቢሊየን ዶላር ደርሷል)።

ከዚህ ዕውነታ ጋር በተያያዘ ፔትራስ እንደሚያነሳው፣ የሳተላይት አገራት ገዢዎች 1% እና የአሜሪካ ባለሃብቶች 1% ከኢኮኖሚው ትስስር ውጪ ልዩ ወዳጅነትን ስለሚመሠርቱ ልጆቻቸው የሚማሩባቸው ትምህርት ቤቶች እና ቅንጡ መኖሪያ ቤቶቻቸው አንድ አካባቢ ይኾናሉ። ግላዊ ዝምድናቸውንም የግል ባንኮችንና የገንዘብ ነክ ጉዳይ አማካሪዎችን በመጋራት ያጠነክራሉ። የተሰራቁው አገራት ዜጎች ግን በችግርና ችጋር ይቆራመዳሉ።

የክሬም ማኅበረሰቡ (የ1%ቱ) ትብብር በስርቆት የሚተባበሩት የጉልበት ዋጋን (wage) በማሳነስ፣ መክፈል የሚገባውን ግብር በማስቀረት፣ የጡረታ፣ የሥራ አበል፣ የማኅበራዊ ክፍያ ወዘተ ዝቅ ብሎ እንዲቀር በማድረግ ጭምር ነው።

በጦርነት ውስጥ	ኢምፔሪያሊዝሙ ተጠቃሚው	አሜሪካ ማነው?
-----------	----------------	-----------

በዚኽ ጥያቄ መልሱን የሚሰጠው ፔትራስ፣ ተጠቃሚዎቹ የጦርነት ኮንትራክተሮች እንዲሁም ከደህንነትና ወታደር ኢንዱስትሪው ጋር ንክኪ ያላቸው ግለሰቦች ናቸው።

የአሜሪካ ዓመታዊ የጥናትና ዕድገት በጀት 70% የሚሸነው ለወታደራዊ ክንፉ ፕሮጀክቶች ማስፈጸሚያ የሚወጣ ሲኾን፣ ዐዳዲስ አውዳሚ መሣሪያዎችን ለመሥራት እና አልታዘዝ ያሉ አገሮችን በጦርነት ለማንበርከክ ወጪ ይደረጋል።

በዚኽ ውስጥ ትልቁን ድርሻ የሚይዙት FBI፣ CIA እና Homeland Security ከመንግሥት ገልባጮች ጋር በመሾን ነው።

አሜሪካ ውስጥ ካሉት ሁለት ዋና ፓርቲዎች ውስጥ ብዙ ጊዜ የመንግሥት ግልበጣን የሚመርጠው የዴሞክራቲክ ፓርቲ (ወታደራዊው ክንፍ) ነው። አባላቱ በአንድ አገር ላይ መንግሥት ግልበጣን ሲያቅዱ በመጀመሪያ “ምርመራ” ተሠርቷል በማለት ያንን በሚዲያዎች እንዲጮኽ ያደርጋሉ። ጉዳዩን ከብሔራዊ ደህንነት ጋር ያስተሳስራሉ። አንዳንዴም “የሚያቆሽሽ ሐሜት” (“smutty gossip”) በሚዲያዎቻቸው ይፈጫሉ (ስማንታን ፓወርን ማሰብ ነው እዚኽ ጋ፤ የሚያቆሽሽ ሐሜት ፈልጉልኝ ያለችውን)። በነዚኽም መንገዶች የመንግሥት ግልበጣው በአሜሪካን ሕዝብ ይሁንታን እንዲያገኝ በማድረግ ከግምጃ ቤት ገንዘብ ያንቀሳቅሳሉ።

በዚኽ መንገድ ጦርነቶች ሲከፈቱ ከጦርነቱ ተጠቃሚ የሚሾኑት የአሜሪካ እና የሳተላይት አገሩ መሪዎች የተሰረቀ ገንዘብ አሸሽተው ባለቤቶቻቸው በማይታወቁ ኩባንያዎች (shell companies) ስም በባንኮች ያስቀምጣሉ። ባንኮቹ ደግሞ ገንዘቡን ያጥባሉ (money laundry ያደርጋሉ)። በዚኽ ውስጥ የሚሳተፉት ባንኮች በብዛት የአሜሪካና የእንግሊዝ ባንኮች ሲኾኑ፣ ትስስር ያላቸው የሌላ አገር ባንኮችም ሊሳተፉበት ይችላሉ።

ከአሜሪካ የሚሸሽ ገንዘብ ደግሞ በሌላ አገር በአነስተኛ የግብር ክፍያ ወይም ጭራሽ በማይከፈልበት የሥራ ዘርፍ (tax haven) ለትርፍ ይውላል። በዚኽ መልኩ ላለፉት ሃያ ዓመታት የአሜሪካዊያን ዜጎች የኑሮ ደረጃ ከነበረበት እያሸቆለቆለ እንዲሄድ ምክንያት ኾኗል (አሁን በቅርቡ በብዙ ትሪሊየን የሚቆጠር ዶላር ታትሞ ገበያ ውስጥ በመግባቱ አሜሪካዊያን ዐይተውት የማያውቁት የኑሮ ውድነት ውስጥ ገብተዋል። የሚመጣውን የበረዶ ጊዜም እንዴት እንደሚያሳልፉት እየተጨነቁ ይገኛሉ (ቤታቸውን ለማሞቅ ወጪው ከፍተኛ ኾኗል፤

በኮቪድ ምክንያት ደግሞ ብዙዎች ከሥራ ውጪ ናቸው) ምናልባትም፣ ኾኖ በማያውቅ ሁኔታ ዘንድሮ እጅግ ውድ የገና በዓል ለማሳለፍ ይገደዱም ይኾናል። ምናልባትም ነገሩ ከመጠኑ ካለፈ ብዙ ማኅበራዊና ፖለቲካዊ ቀውስ ይዞ ሊመጣ ይችላል። እንደ ከባድ አመጽ ያለ ነገር)።

ስለኾነም፣ ሃብት ከማከማቸት ይልቅ በጦርነት ሃብት እየበተነ (“dis-accumulate” እያደረገ) ያለውንና አገሮችን በማፍረስ ለብዙ ማኅበራዊና ፖለቲካዊ ምስቅልቅሎች እየዳረገ ያለውን የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም፣ ኢምፔሪያሊዝም ሳይኾን ቫንፓየር ነው ሲል ፔትራስ ይገልጻል (“We therefore have imperialism without empire, a vampire state preying on the vulnerable and devouring its own in the process.”)

የዐዲስ ኢኮኖሚ ሥርዐት ውልደት ተስፋ

የቻይናና የአሜሪካ ኢምፔሪያል አገረ መንግሥታት ዓለምን ለመቆጣጠር ተናንቀዋል። የቻይና ኢምፔሪያሊዝም ያለጣልቃ ገብነት በብድር የሚከናወን እና አገራት ላይ ተጨባጭ ቅርስ የሚያኖር በመሾኑ፣ ውድ ቢኾንም ተመራጭ ኾኗል። ቻይናን ከመላው ዓለም በኢኮኖሚ የበላይ የሚያደርጋትን BRI (Belt and Road Initiative) በ139 አገሮች ላይ የተገበረች ሲኾን፣ በመንገድ እሴያን ከአውሮፓ እና አፍሪካ ጋር አስተሳስሯል። እስካሁን ከ575 ቢሊየን ዶላር በላይ የወጣበት ሲኾን፣ ወደ 13%ቱ ተሠርቶ ተጠናቋል። የፕሮጀክቱ ጠቅላላ ወጪ ከ3.7 ትሪሊየን ዶላር በላይ ነው።

ይኸ የቻይና አካሄድ ያስፈራት አሜሪካ ባለፈው ዓመት (2013) ስኬ ላይ አማራጭ ዐዲስ ፕሮጀክት ከG7 ዓባል አገራት ጋር አስተዋውቃለች። Build Back Better World (B3W) ይሰኛል። ዓላማው በከባቢ ዓየር፣ በቴክኖሎጂ፣ በጾታ እኩልነት ላይ እና በጤና ላይ የሚሠራ ሲኾን፣ በ2035 (እ.አ.አ.) የታዳጊ አገራትን 40 ትሪሊየን ዶላር የሚያወጣ የመሠረተ ልማት ፍላጎታቸውን ለማሟላት የሚያግዝ ፕሮጀክት ነው ተብሏል። ነገር ግን እስካሁን ግልጽ የኾነና መሬት የወረደ ነገር የለም።

ኅዳር 22፣ 2013 የአውሮፓ ኅብረት የራሱን ፕሮጀክት አስተዋውቋል። Global Gateway ይባላል። በዐራት ዘርፎች ላይ ያተኩራል የተባለ ሲኾን፣ እነሱም ዲጂታል፣ ትራንስፖርት፣ ኤነርጂ እና ጤና ናቸው። ሃሳቡ አህጉራትን በነዚኽ ዘርፎች ማስተሳሰርና ታዳጊ አገራትን ማገዝ ነው።

እንደተባለው ከኮን ከቻይናው የሚለየው ሰብዓዊነት ላይ የሚያተኩር፣ አገራቱን በዕዳ ጭንቀት ውስጥ የማይጥል እና ከምንም ዓይነት ማሰሪያ ገመድ ጋር የማይያያዝ ይኾናል። በአጠቃላይ ፕሮጀክቱ በቀጣዮቹ ሰባት ዓመታት ውስጥ በ340ቢሊየን ዶላር በታዳጊ አገራት ውስጥ በግል እና የሕዝብ (public) ኢንቨስትመንት መልክ የሚገነባ ነው።

ታዲያ ቻይና እጇን አጣጥፋ አልተቀመጠችም። ባለፉት ስምንት ዓመታት ብዙ እርቀት የተጓዘች ከመኾኗ በተጨማሪ፣ “Health Silk Road”፣ “Digital Silk Road” እና “Green Silk Road” የተሰኙ ፕሮጀክቶች ዐስተዋውቃለች። እነዚህ ተፎካካሪ እና የአፍሪካዊያንን ቀልብ ሊገዙ የሚችሉ ናቸው።

በምሁራን ግምገማ እየወደቀ ያለው የአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝም ከቻይናው ጋር ለመገዳደር ብርቱ ትግል ይጠብቀዋል። በሌላ በኩል ደግሞ የአማራጮች መኖር በማደግ ላይ ላሉት አገራት ሕዝቦች በጎ ጎን አለው። አማራጮችን ስለሚያሰፋላቸው የሚሻላቸውን ለመምረጥ እና ድምጻቸው እንዲሰማ ዕድል ይሰጣቸዋል። ያደጉ አገራት ሕዝቦችም የመንግሥታቸውን አካሄድ በአንክሮ እንዲከታተሉና እንዲቆጣጠሩ ዕድል ይሰጣቸዋል።

በኢምፔሪያል አገራቱ መካከል የሚደረገው ፉክክር ወደ ስምምነት ከተቀየረ ዐዲስና የተሻለ ኢኮኖሚ እንዲኖር ዕድል የሚፈጥር ሊኾን ይችላል። ይኸ የሚኾነው ግን ኢምፔሪያል አገራቱ ትንቅንቃቸውን ጋብ አድርገው ለዓለም ሰላምና ለሰው ልጅ እድገት ቆም ብለው ማሰብ ከጀመሩ ነው። በስግብግብነት ላይ የሚቆም ኢምፔሪያሊዝም የሰው ልጆችን ከመከፋፈልና ማለቂያ ወደሌለው ግጭትና የከረረ ብሔርተኝነት ከመክተት ውጪ የሚያተርፍልን ነገር የለም። ነገር ግን ከታሰበበት የቻይና፣ የአሜሪካ እና የአውሮፓ ፕሮጀክቶች እርስ በርስ በመመጋገብ (የሚታየውንና የማይታየውን ልማት በማምጣት) መላውን ዓለም የሚጠቅሙ ሊኾኑ ይችላሉ። የቻይና ፕሮጀክት የንግድ ትስስር ላይ ያተኮረ በመኾኑ፣ የአሜሪካ በሰብዓዊ ልማት ላይ የሚያተኩር በመኾኑ፣ የአውሮፓ ኅብረት ፕሮጀክት ደግሞ በታዳሽ ንይል እና የኢንተርኔት አገልግሎትን በባሕር እና ውቅያኖሶች ውስጥ ለማስተላለፍ ወዘተ ላይ የሚያተኩር ስለኾነ ፕሮጀክቶቹ ተመጋግበው ለሁላችንም የሚተርፉ ሊኾኑ ይችላሉ። እንደ አፍሪካ ካሉ ታዳጊ አህጉራትም ዐዳዲስ የቴክኖሎጂ ውጤቶች እንዲወጡ ዕድል ሊሰጥም ይችላል። እያለፍንበት ያለው መከራ ሁሉ አብስሎን ለሁላችን በቂ የኾነችውን መሬት እንደ ጋራ ቤታችን ቆጥረን አንድ ቤተሰብ ለመኾንም ዕድል ይሰጠን ይኾናል።

እየተቀጣጠለ ያለው ኢትዮጵያዊያን የጀመሩት ጩኸትም የኢምፔሪያል አገራትን ግንብ እየሰነጣጠቀ ይመስላል (የእያሪኮ ግንብ ለመፍረሱ ምክንያት እንደኾነው ጩኸት)።

ቅንነትን፣ ምክንያታዊነትንና ሀገር
ፍቅርን በምትሰብከው አዝናኝ፣
አስተማሪና ወቅታዊ በሆነችው
ቅንድል ዲጂታል መፅሔት ላይ
ምርትና አገልግሎቶችን በማስተዋወቅ

ከ500ሺ

በላይ ሰዎችን ይድረሱ!

0912178520
0920019699
ይደውሉልን!

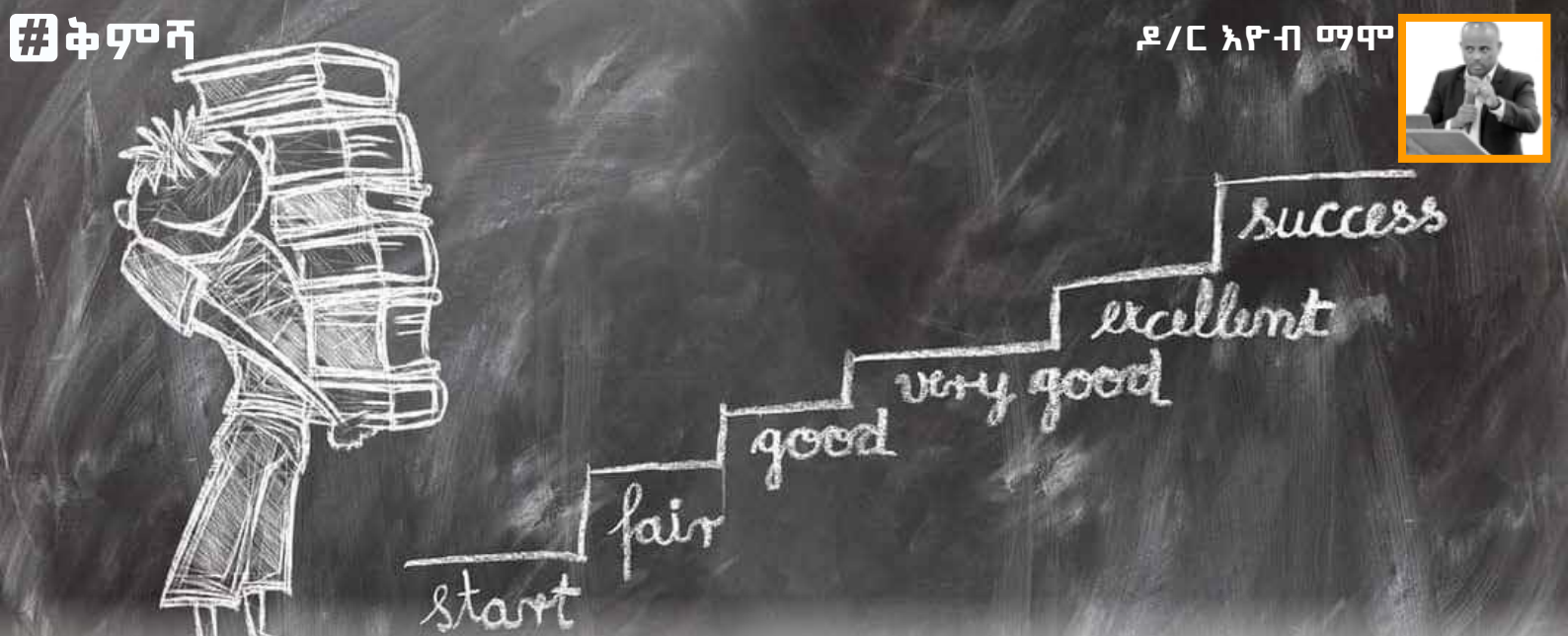

**Sparrow
communication**

Sparrow communication is a communication company which is meanly providing the following services

- Social Media Management and promotion
- Content creating for main stream and youtube medias
- Media and Public relation
- Digital Marketing, Email marketing and Social Media marketing
- Company Branding

*Address - Afran Mall, 4th floor
(+251)937683378*

አንድ ባለሃብት ገበሬ በሚኖርበት ከተማ ውስጥ አንድ ትልቅ ፋብሪካ፣ ከከተማው ወጣ ብሎ ደግሞ አንድ እርሻ አለው። ይህ ባለሃብት አንድን ሰራተኛ ጥሩ ክፍያና የእድገት እድል ባለው ፋብሪካው ውስጥ ለመቅጠር ሲፈልግ ስራ ፈላጊውን በመጀመሪያ በእርሻው ከቀጠረው በኋላ ለፋብሪካው ብቁ መሆኑን የሚያይበት መንገድ አለው። በዚህ አሰራሩ መሰረት አንድን ሰው ቀጠረው።

በመጀመሪያ የከብቶቹን ማደሪያ በረት ቀለም እንዲቀባ ስራ ሰጠውና ወደ ሶስት ቀን ሊፈጅበት እንደሚችል ነገረው። ሰራተኛው ግን አንድ ቀን ብቻ ነበር የፈጀበት። ያንን የተመለከተው ገበሬ በመገረም ሌላ ስራን አዘጋጀለት።

ሁለተኛ የሰጠው ስራ በግቢው ውስጥ የተከመረ እንጨት የመፍለጥ ስራ ነበር። ይህ እንጨት ብዙ ስለሆነ አራት ቀናት እንደሚፈጅበት ነገረውና ሄደ። ቅጥረኛውም ገበሬው እስከሚገረም ድረስ በአንድ ቀን ተኩል ፈልጦ ጨረሰው። ገበሬው አሁንም በመገረም ሌላን ስራ ሰጠው።

ይህኛው ስራ፣ ገበሬው አምርቶ ያከማቸውን መጠነ-ትንሽ የድንች ምርት በሶስት ከፋፍሎ ማስቀመጥ ነበረ። በመጀመሪያ ደረጃ ለዘር የሚሆኑ ድንች፣ በሁለተኛ ደረጃ፣ ለከብቶች ምግብነት የሚውሉ ድንች፣ ሶስተኛ፣ ለሽያጭ የሚቀርቡ ድንችን መለየት ነበር። ይህ ስራ እጅግ በጣም ትንሽና ቀላል ስለነበረ ግማሽ ቀንም እንደሚፈጅበት ነገረው።

በቀኑ መጨረሻ ላይ ገበሬው ከቀን ስምራቱ

ሲመለስ ይህ ሰራተኛ እንኳን ስራውን ሊጨርስ ቀርቶ ምንም እንዳልጀመረው ደረሰበት። ገበሬውም ሰራተኛውን፣ “ምነው ስራውን ጭራሹንም አልጀመርከውም?” ብሎ ጠየቀው። ሰውየውም፣ “እኔ ብዙ ስራ በትጋት መስራት እችላለሁ እንጂ ማሰብ፣ መምረጥና መወሰን ያለበት አይነት ስራ አይመቸኝም፤ ብዙ ችሎታም የለኝም” አለው።

ባለሃብቱም ለቅጥረኛው፦ “የሰራኸውን አይነት የጉልበት ስራ በመስራት መቀጠል ከፈለክ በዚሁ መልክ መቀጠል ትችላለህ። ከዚህ የተሻለ የስራ እርከንና የገንዘብ እድገት ደረጃ ላይ መድረስ ከፈለክ ግን በግል የማሰብን፣ የመምረጥን፣ የመወሰንንና በወሰኑት ነገር ላይ ደግሞ ተግባራዊ ሰው የመሆንን ክህሎት ማዳበር የግድ ነው” አለው።

አንዳንድ ሰዎች ምንም ያህል አድካሚና ጊዜ የሚፈጅ ስራን ቢሰጣቸው ጠዋት ወጥተው ማታ እስከሚገቡ ድረስ ሲለፉ መዋል ችግር የለባቸውም።

ማሰብን፣ ምርጫን፣ ውሳኔንና በድፍረት የመንቀሳቀስን አይነት ስራ የመስራቱ ድፍረቱም ሆነ ክህሎቱን ለማዳበር ግን ብዙም ግድ አይሰጣቸውም።

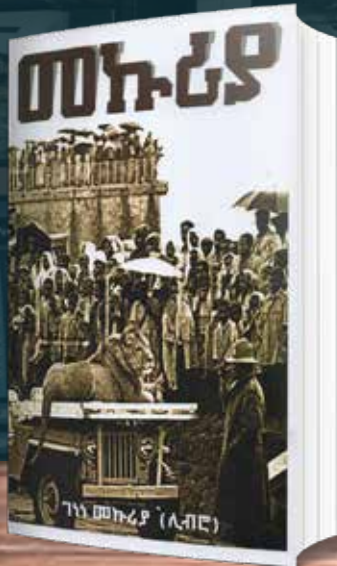
ለማደግ ከፈለጋችሁ በትጋት የመስራት ልማዳችሁ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ በዚያ ላይ በግል የማሰብን፣ የመምረጥን፣ የመወሰንንና የተግባራዊ እርምጃን ክህሎት ማዳበር የግድ ነው። የዘመኑ የእድገት እድል ያለው ለእነዚህ አይነት ሰዎች ነው።

ዮናስ ኃ/ማርቆስ
e-mail- lijyoha2@gmail.com

ሰላም እንደምን ሰንበታችሁ ውድ የቅንድል ዲጂታል መጽሔት ቤተሰቦች? የዚህ ወር የንባብ ጊዜያችሁ ምን ይመስል ነበር? ምን ምን ተነበበ? ሀሳብችሁን ላኩልኝ። በዚህ ወር እትማችን አዲስ ለንባብ የበቁ መጽሀፍቶችን እንድታነቧቸው እጋብዛለሁ። መልካም የንባብ ጊዜ።

ከዚህ በፊት “ኢህአፓና ስፖርት፩፪፫ እና ፍትህዊ የጠጅ ክፍፍል” በሚባሉ ተወዳጅ ስራዎቹ የምናውቀው የስፖርት ጋዜጠኝነት ሊቁ ታሪክ አዋቂው ጫወታ አድማቂው ገነነ መኩሪያ (ሊብሮ) “ መኩሪያ “ የተሰኘ አዲስ መጽሐፍ ለንባብ አበቃ ። መኩሪያ አንበሳ ነው ስያሜውን የወረሰው የመጀመሪያው የክብር ዘበኛ አዛዥ ከነበሩት መኩሪያ ባንትይርጉ መጠሪያ ነው። የክብር ዘበኛ ስፖርት ቡድኑም የሚጠራው በእርሱ ስም ነው። መኩሪያ እውነተኛ ታሪክ ነው የተለያዩ ታሪኮችን ያካተተ መጽሐፍ፤ ያንብቡት ይወዳታል!!!

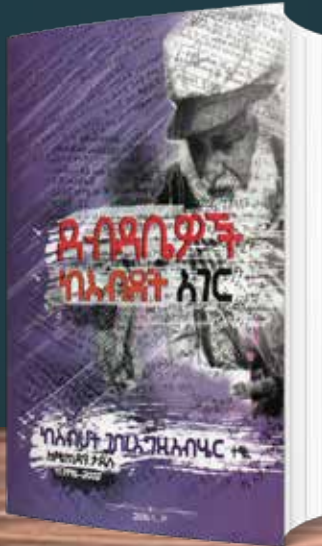
ርዕስ: መኩሪያ
ደራሲ: ገነነ መኩሪያ (ሊብሮ)
ገጽ: 310
ዋጋ: 160

የኤቶዮጵ መጽሐፍ ደራሲ ዶ/ር ኤልያስ ገብሩ አዕምሮ እና ሌሎች አስራስድስት ወጣትና አንጋፋ ደራሲያን በሕብረት ሆነው በጉራማይሌ የአጻጻፍ ስልት በብዕር ቅባት አእምሯችሁን ሊያዋዙ ይኸው ሰብሰብ ብለው “ አባል “ በተሰኘ ዳጎስ ባለ ድርሳን መጥተዋል ።

የአብሮነት ውልድ ልጃቸውን “ አባል “ ብለው ጠርተውታል። ያንብቡት ።

ርዕስ: ዓባል
ደራሲ: 17 ድራሲያን
አርታኢ: ጉቺ ሽመልስ
ዋጋ: 160

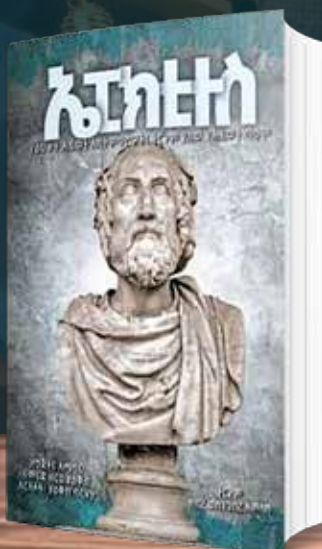

እነዚህ ደብዳቤዎች የእውነት ናቸው። ከአብዱል(ጋሽ ስብሀት) እኛ አባይ ነው የምንለው ከተዋወቅንባት እና በተደጋጋሚ መገናኘት ከጀመርንበት ጊዜ አንስቶ አብረን እየኖርን እነዚህን ልብወለድ የመሰሉ ውብ ደብዳቤዎች እየጻፈ ይሰጠኝ ነበር።

“አባይ አብረን እየኖርን ለምንድንነው አሁንም የምትጽፍልኝ?” ስለው “እንዴ ሁሌም ላበስልሽ ይገባል” ይለኝ ነበር።

እኔም እየተገረምኩም እየተደሰትኩም በየጊዜው የሚሰጠኝን ደብዳቤዎች እየሰበሰብኩ አጠራቅሜ የዛሬ 12 ዓመት አካባቢ ግማሽ የሚሆኑትን ከተለያዩ ተረኮች ጋ በልብወለድ መልክ ለአንባቢ “የፍቅር ሻማዎች” በሚል አሳትሜያለሁ። አሁን ደሞ የቀሩትን ሰብስቤ አቅርቤላችኋለሁ። **ቃልኪዳን ታደሰ።**

ርዕስ፡ ደብዳቤዎች ከአብዱል ኣገር
ደራሲ፡ ከስብሀት ገብረ እግዚአብሔር
ተፃፋ ለቃልኪዳን ታደሰ
ገጽ፡ 167
ዋጋ፡ 200

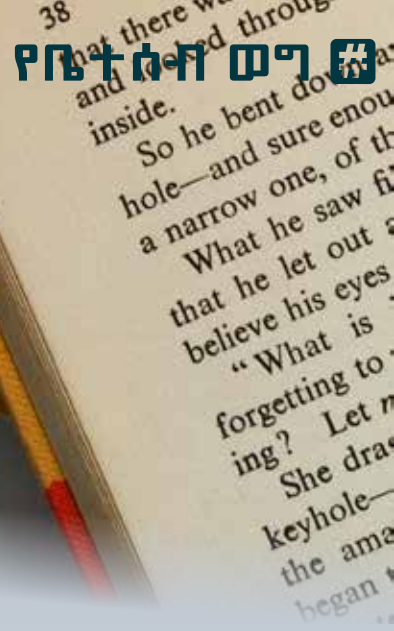
፩. የኢፒክቴተስ ልህቀት ምንድን ነው...?
፪. የተሟላ እና ደስተኛ ሕይወት መኖር የምችለው እንዴት ነው?
፫. ጥሩና መልካም ሰው የምሆነው እንዴት ነው...?
እነዚህን ሦስት ጥያቄዎች በተሟላ ሁኔታ መመለስ የታላቁ የስቶይክ የኢፒክቴተስ የሕይወት ዘመን ነጠላ ተልዕኮ ነበር። አሁን ይህን መሰሉ አስተምህሮ በመዳከሙ በአሁኑ ጊዜ ብዙ ዝነኛ ባይሆንም ቅሉ ለኹለት ምዕተ ዓመታት በታላላቅ ፈላስፎች እሳቤዎች ላይ ተጽዕኖ ማሳረፍ የቻለ ታላቅ ሰው ነበረ።

ርዕስ፡ ኤፒክቴተስ
ትርጉም፡ ክብረ ወሰን ገብረ አምላክ
ገጽ፡ 143
ዋጋ፡ 200

መልካም የንግብ ጊዜ!

ጌቱ በቀለ በዳዳ
የኢደ ጥበብ ባለሙያ

የንባብ ባህል በኢትዮጵያ

ኢትዮጵያ ሆይ!

ዘመንሽ በሞላ እንዲሆን አንባቢ
ልጅነት ግዜ ላይ ንባብን ክተቢ

ክፍል-፪

ውድ አንባቢያን በባለፈው ንባብ-ፅሁፊ ካልታተመው መጽሐፈ ላይ ክፍል-፩ አቅርቤላችሁ ነበር ከዚያ የቀጠለውን ክፍል አነሆ

...እኔ በማንበቤ የተለያዩ የኢኮኖሚ ባለቤት የሚያደርጉኝን የሞያ አማራጮችን በድፍረት እንድሞክር አግዞኛል። ፲ኛ ክፍል ጂኦግራፊ መጽሐፍ ላይ ያነበብኩት ስለ ታዳሽና የማይታደስ የተፈጥሮ ሀብቶች ሀቲተ-ዕውቀት አንድ ውሳኔን በነበረኝ ክህሎት ላይ ተደማሪ ዕውቀተ-ስንቅን እንድወስን አስችሎኛል።

በወቅቱ የልጅ ዘመን ህልሙ-ሰዓሊ የመሆን ምኞቴን ላሳካበት የመረጥኩት ጊዚያዊ ሽግግረ-አውዴ ፤ ድንጋይ ፈላጭነት፤ የድንጋይ ማዕድን ከማይታደሰውና ከሚያልቀው የተፈጥሮ ሀብት ስለሚመደብ፤ የአለምገናው ካባ ቢገባደድ ቀጥሎ የሚገጥመኝ ወደሌላ ካባ የመፍለስ ዕጣ ፈንታን ታሳቢ በማድረግ በቀን እስከ ፶ ብር ከማገኝበት ድንጋይ ፈላጭነት ወደ ቀን ስራ ጅብር ባሬላ ያዥነት አቀናሁ። በወቅቱ አንዳንዶች በውሳኔዬ ተደንቀው ፈለጌን ከመከተል ይልቅ ...'ድሮስ ከዕብድ ከዚህ የተሻለ እይታና ውሳኔ ከየት ይመጣል እያሉ መዘባበትን ነበር የመረጡት። እኔ ግን በንባብ ቱሩፋተ-ዕውቀተ-ስንቅ ነገዬን እያሰብኩ ነበር ምርጫዬን ለማስተካከል የወሰንኩት።

ስናነብ ነገና ከነገወዲያችንን እንዲሰምር ዛሬን በማንነታችን ላይ የሃሳብ መዕዋለ ነዋይን እናፈሳለን። እኔ ለስዕል ሽራና ቀለም ለመግዛት ነበር የካባ ድንጋይ ፈላጭ የሆንኩት ። የምስላቸውን ስዕሎች እያደነቀና እየገዛ የሚያበረታ፤ የልጅ ዘመን ሕልሙ-ዕውንነቴን የሚያግዝ

ሰው-ማህበረሰብ እምብዛም መሆን ፤ ተወዳዳሪና ተመራጭ ሃሳባም የሚያደርጉኝን ስዕሎች መሳል እስክኛል፤ የምለማመድበትንና ራሴን የማበቃበትን የመሳያ ቁሳቁሶችን መሸመቻና ግላዊ ነጻነተ-ወረትን ለማወጅ ነበር ድንጋይ ፈላጭነትን በግዜው የመረጥኩት።

ለዋነኛው የልጅነት ህልሜ መዳረሻና መሻገሪያ ድልድይነት ነበር ድንጋይ ፈለጣን በላንቁሳ የልጅ ዘመን ፲፬ኛው ዕድሜዬ ላይ በ፻፶ብር ክፍያ በማህበረተኝነት ከአባት ፈላጮች ጋር የተዳመርኩት። ከላብ-ወዜ በማገኘው ፍራንክ የምሽምታቸው ንባብ-ቴሩፋቶች ከመጽሐፍት ሆድቃ በማጋብሳቸው ዕውቀቶች አእምሮአዊና መንፈሳዊ ዕውቀቶቼን እየገነባሁ መታተፊ የህልሜን መዳረሻ አሳጣሪ አቋራጭ መንገድ-ቅያሶችን መሞከር ግዴታነትን ንባቤ እንዳምን አግዞኛል።

ማንበቤ ድህነቴን እጅ እንዳሰጠውና የጥቂት አማራጩ-ገንዘብ ማግኛ ሞያዎች ባለቤት እንድሆን አስችሎኛል። ዛሬን ጥንቅቅ አድርጌ መስራት የምችላቸውን ከ፲፰ በላይ ክህሎተ-ሙያ እንዲኖረኝ በንባብ የምርጫ መጽሐፍታቴ ተጃግኛለሁ።

ማንበብ አለማወቅን ይገልጻል በሚለው ሃይለ ቃሌ የበለጠ ለማወቅ በማደርገው ትጋቴ የመምህራን ማሰልጠኛ ገብቼ ሳልሰለጥን በንባቤ ብቻ የመምህርነትን ዲሲፕሊነ-ዕውቀትን በመዋረስ በ፪ የከተማችን ትቤቶች ላይ ሰርቼበት አሰሪዎቼን ከማስገረም አልፌ ሳስደምም፤ የእውቀት ውሉደ-ልጆቼን ደግሞ ራሳቸውን እንደ አዲስ እንዲፈጥሩ የአዲስ ሀሳብ አመንጪነት ፈለጋቸው መሆን ችያለሁ።

በቆየሁባቸው ጥቂት የመማር ማስተማር ወቅታቱ አይነገብና ተመታሪ ልዩነትን በተማሪዎች አስተሳሰብ ላይ ያመጣ የማስተማር ሂደትን ተከትሎ አትርፌበታለሁ። የማንበብን ሰብ-ጥቅማምን ማየት ለፈለገ ሁሉ ጌቱ በቀለ አንደኛው አድራሻ እንደሆነ መጠራጠር አይጠበቅም። ሁሉንም ሞያዎች ከንባብ ባህሉ/ልማዱ ከመጽሃፍት በከረጀው የእችላለሁና ይቻላል መንፈሱ በመደጋገም ሞክሮ ያሳካው ምግባሩ ነውና።

ህዝባችን ቢያነብ በዘርፈ በዛው ችግሮቻችን ላይ ለውጥን ማምጣት ቁመና ላይ እንዲረግጥ ጌቱ በቀለበተለያዩ አውደ-ውሎዎቹ ሰብኳል። በሚታይ ተግባሩም በቅስቀሳም።

የማንበብ ባህል ሰሚዎቹ ስላልነበራቸው ፤ ለርሱ አንብቦ የተገለጸለት ገሃደ-ምስጢር በሰሚዎቹ ልብ-ጥግ አለመኖሩ ጥቂት የማይባሉ ማህበረሰብ አስጠቃሚ ንድፈ-መ-ከራዎቹ ስኬት ርቋቸው በግዜ ጠባቂነት ተዳፍነው እንዲቀሩ ተፈርደዋል።

በጋሪ መጽሃፍት እያዞሩ አንብቡ እናንብብ የሚለው በንባብ ባህል-አዋጅ ልፈፋው ተቀባይ ሲታጣ እና ስሙር-የለሽ ሲሆንበት፤ ጳጅዮችም ክረምት ላይ በጀመረውና ለጊጁ ዙሮች ተጉዞ ጳጅዮች ህዳር ፬ በይደር በተቋረጠው ዋንጫውን መጽሃፍት ባደረገው ሀገር አቀፉ የመጽሃፍት ዋንጫ የእግር ኳስ ውድድር መርሃ ግብሩ በጅምታት ጉዞው የንባብ ባህልን የ አብዮቱን ችቦ ከአለምገና-ሰበታ ሰማይ ስር ለማቀጣጠል ከጳጅዮች በላይ መጽሃፍትን ለስፖርቱ ማህበረሰብ ሸልሟል። እንዲነበብም በሜዳ ላይ ቀጥታ በሚተላለፍ ሚኒሚዲያው አስተምሮአል። ቀስቅሷል።

ይህ ሙከራው በማለቂያው ስኬተ-እንክስ ቢሆንበት፤ በሌላ ጥግ ልጅ ዘመን ላይ ንባብን በስልጠና መደበኛ የትምህርት ክፍል ግዜን በየትምህርት ቤቱ ተበጅቶለት ለተማሪዎች ቢሰጥ የንባብ ባህልን በኢትዮጵያ ምድረ-ሠማይ ስር ከትውልዱ ልብ ላይ ማዋለድ ይቻላልን በመመኘት ፤ 'በቀለ የንባብ ስነ-ስዕልና ግብረ ገብነት' ክህሎት ስልጠና ሙከራ

ትቤት' የተሰኘን አደረጃጀት በመኖሪያ ቤቱ ውስጥ በመፍጠር መጋቢት ፳፻፲፩ የጀመረና ፮ኛ ዙርን የረገጠ ስልጠናን በማካሄድ ጥቂት ታዳጊዎችን የንባብና ልዩ ልዩ ክህሎትን እያዋረሰ ቀጥሏል።

ምንም እንኳ ለመንደሩ ታዳጊዎች የመጣ አዲስና ያልተለመደ የማስተማር ሂደትን በሚከተለው ንድፈ-ሃሳብ መንገዱ በቤተሰብ ዘንድ ቅቡል ሆኖልኝ ባሰብኩት መጠን እድሜያቸው ከ፲፭ ዓመት በታችና ከ፮ ዓመት በላይ ያሉ ታዳጊዎችን አለመላኩ፤ የትናንት ምጣተ-ፈለገ-እኛን የዛሬይቱ ኢትዮጵያ ጮርቃ ፍሬዎቻችን የተመሳሰለውን የአኗኗር ይትባሃል ቢከተሉና ቢኖሩት የማይኮስትራቸውና የማይጨንቃቸው ስለመሆኑ አሳይቶኛል።

፮ኛው የነጻ ክፍያ የለሽ ስልጠናዬ ላይ ፩ ተማሪ አና ፪ቱ ልጆቼ ብቻ ናቸው ንባብና...እየሰለጠኑ ያሉት። ሙሉ ስልጠናው በነጻ ነው የሚሰጣቸው ፤ የገንዘብ ድጋፍን በኔ የሚደረግለት የቁስ ግዥን ቤተሰብ በጥቂቱ እያዋጣ።

ታዳያ ታዳጊዎች ላይ ትኩረት አድርጎ አንባቢያንን ልጅ ዘመን ላይ ለማባቀል ወጥኖ መጋቢት ፳፻፲፩ የጀመረው የመኖሪያ ቤት ውስጥ ሙከራ ትቤት በ፭ቱ ዙሮች ውስጥ ያለፉ ተማሪዎች የ፫ እጆችን ጣት አልደረሱም። ከመደበኛ ትምህርታቸው ጎን ለጎን እንዲነበቡ የተማሩትን ስልጠናም ለማስቀጠል የተቀበሉትን ሃላፊነት ለማሳካት ከቤተሰብ ያለው ክትትል ድካም አከል ነው። የቤተመጽሃፍታችን አባል ሆነው 'አንድ ሀገር አቀፍ የንባብ ቀን' ኢትዮጵያ ያስፈልጋታል! ቀኑም ሰኔ ፪ኛው እሁድ ይሁንን ጠያቂው፤ ወርሃዊውን የወሩ የመጀመሪያው እሁድ ላይ የሚከወነው የንባብ እና የንባብ ሃሳቦች መወያያ ቀን ላይ መገኘት ተቅቷቸዋል። ለወትሮው ይህ ጅምር ምግባር ላለፉት ፳፭ ዙሮች ሲከናወን ታሳቢ ያደረገው በሙከራ ትቤቱ ተማሪዎች ላይ ነበር።

ግና

የቤተሰብ ወግ

የንባብ ባህል መታጣቱ ሀገርና ትውልድን ክፉኛ በዘርፈ በዛው አውዶቻችን ጎድቶናልን አምናለሁ። በማንበብ አይነ ልቦናቸው የበራላቸው ራዕያም ትውልድን ከየተቋሞቻችን በንባብ ልማድ ውስጥ ማብቀል አለብንን እመኛለሁ።

በየአዝማናቱ የሚገጥሙንን ሀገርን ወደ ጌላ ሳቢና ባለህበት ርገጥ የምቀኝነት ወለድ ውርዴ ድርጊያዎቻችንን የሚያጣጥሉና የሚያቋርጡ፤ ተውና፤ አይሆንም ባይ የትውልድ አብሪ ክዋክብትን ባበዛንም እላለሁ። ባለማንበባችን ለዜጎቻችን መልካም የእድገትና አብርሆት እልፍ ዕድሎችን መፍጠር የሚያስችለን ዘመን በከንቱ ሀገርና ትውልዱ እንዲቆጥሩ ፈርደናልን አምናለሁ። ባለማንበባችን ነገሶችን ለልጆቻችን ከቁርቁስ የጸዳችና ምቹ ሀገር እንድትሆንልን ኢትዮጵያን መስራት አልቻልንምን እታዘባለሁ። ኢትዮጵያ እንደ ሀገር ዜጎችዋን የሚገባትን ያህል ሳትጠቀምባቸው ለሌላ ሀገር ሲሳየ-ሠብ እንዲሆኑ የምትጨክንባቸው ሀገርም ናት እላለሁ። ይህ ሁሉ ክፍተት የሚወለደው አንባቢና አሰላሳይ የፖለቲካ፤ ሀገር እና የየተቋማት መሪዎችን ወደ መድረኩ ማምጣት አለመቻላችን የተፈጠረ ነውንን አምናለሁ። ኢትዮጵያ ያላትን የተማሩና የተመራመሩ ሰብዓዊ ሀብቶችዋን አስባስቦና አስተባብሮ የሚገለገልባቸው መሪ በመታጣቱ፤ የዘርፈ በዛ ችግሮች ቋትና መገለጫ መሆን ችላለችን አስባለሁ። ትውልዱ አንባቢ እንዲሆን መነሻ ላይ ከቤተሰብ ያልጀመረው አንባቢነት ችግር ሆኗልን አምናለሁ። ይቀጥላል።

ከማማረር ማምረር።

በድንቁርና ላይ እናምጽ።

ማንበብ አለማወቅን ይገልጻል።

ካልተተመው “የንባብ ባህል በኢትዮጵያ” ከተሰኘው በጌቱ በቀለ ከተጻፈው መጽሐፍ ላይ የተወሰደ።

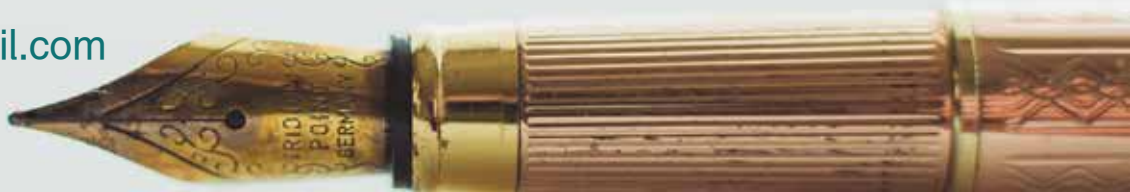
የቤተሰብ ወግ

የቤተሰብ ወግ አምድ እጅግ ለምናከበራቸው የመፅሔታችን አንባቢያን እና የቅን ቤተሰቦች የሀሳብ ዕልፍኝ እንድትሆን በማሳብ በተለያዩ የማህበራዊ ፣ ስነ ልቦናዊ፣ ኢኮኖሚያዊ ሀሳቦችን እና የህይወት ተሞክሮዎችን ለአንባቢያን የሚያስፍሩበት ገፅ ነው።

ይህን ገፅ የቤተሰብ ወግ ብለን ስንሰይም የእናንተ አንባብያንን ቤተሰብነት በተግባር ለመመስከር እና ቅንድል መፅሔት የእኔ ፣ ያንቺ ፣ የእኛ የሁላችንም እንደሆነች ጭምር ለማሳየት ነው። እውቀታችሁን፣ ልምዳችሁን እና ለሌሎች ያስተምራል የምትሉትን ፅሁፍ ላኩልን በእናንተው የቤተሰብ ወግ ገፅ ዕልፎች ይማሩበታል!

ፅሁፎቻችሁን ስትልኩልን የሀገራችንን ባህል፣ወግ እና ስርአት የማይጣረስ ፣ የቅንድል ዲጂታል መፅሔት መርሆዎችን የተከተለ ፣ ሰዎችን ሊያስተምር የሚችል ፣ የሆኔ መጠን(font size) 12 እንዲሁም የሆኔ ብዛት ከ500 ያልበለጠ መሆኑን አረጋግጣችሁ ከታች ባለው አድራሻ ብትልኩልን አስተማሪውን እንደየ ቅደም ተከተላቸው መርጠን መልሰን ወደ እናንተ እናደርሳለን።

kdigitalmagazine@gmail.com

ወንጪ ሐይቅ ምርጥ የቱሪዝም መንደር ሆኖ ተመረጠ

በስፔን ማድሪድ አየተካሄደ በሚገኘው በ24 ኛው የዓለም የቱሪዝም ድርጅት ጠቅላላ ጉባኤ ላይ ወንጪ ሐይቅ የ2021 ምርጥ የቱሪዝም መንደር ሆኖ ተመረጠ።

በኦሮሚያ ክልል ደቡብ ምዕራብ ሸዋ የሚገኘው ወንጪ ሐይቅ ከ170 የቱሪዝም መንደሮች መካከል ቀዳሚ ሆኖ መመረጡ በጉባኤው ላይ ይፋ ተደርጓል።

ድንቅ የተፈጥሮ ሃብት ባለቤት የሆነው የወንጪ ሃይቅ ምርጥ የቱሪዝም መንደር ሆኖ የተመረጠው ባለው ዕምቅ የተፈጥሮ ሃብት መሆኑን የቱሪዝም ሚኒስትር አምባሳደር ናሲሴ ጫሊ ተናግረዋል።

ወንጪ ሐይቅ ምርጥ የቱሪዝም መንደር ሆኖ በመመረጡ ‘አንኳን ደስ ያለን’ ያሉት ሚኒስትሯ

የአካባቢውን የተፈጥሮ ጸጋ ተንከባክበው ለዚህ አንዲበቃ ላስቻሉት የአካባቢው ነዋሪዎችና ሌሎች ባለድርሻ አካላት ምስጋና አቅርበዋል።

ዘገባው የ ኤፍ ቢ ሲ ነው።

ምስሉን በመጪን በቴሌግራም ያንበቡ

